PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 70 lir

Leto XXVI. Št. 13 (7507)

TRST, petek, 16. januarja 1970

KONEC BRATOMORNE VOJNE V NIGERIJI

GENERAL EFFIONG JE VČERAJ V LAGOSU PROGLASIL KONEC BIAFRSKE REPUBLIKE

Delegacijo secesionistične pokrajine in generala Effionga je sprejel predsednik Nigerije general Gowon

LAGOS, 15. — General Philip Effiong, predsednik nove biafrske vlade po pobegu v tujino generala Ojukvuja, je danes izjavil v Lagosu, ob srečanju s predsednikom Nigerije generalom Gowonom, da od danes biafrska republika ne obstaja več.

Kot poročajo iz Lagosa, je general Gowon toplo sprejel generala Effionga z besedami: «Dobrodošel med nami, Philip, dobrodošel med nami.» Nato je poveljnik tretje nigerijske divizije predstavil generalu Gowonu vse ostale biafrske voditelje, ki sestavljajo vladno delegacijo in ki so prišli v Lagos, «da se uradno odrečejo secesiji».

General Effiong je prispel danes v Lagos z letalom in se pridružil biafrski delegaciji, ki je pooblaščena, da se pogaja o premirju z zvezno vlado. Nato je Effiong odšel na glavni stan generala Gowona, kjer je bil uradni slovesni sprejem biafrskih voditeljev in na katerem je Effiong uradno proglasil konec biafrske republike.

Ob sprejemu generala Effionga in ostalih članov delegacije je general Gowon ponovno poudaril, da bodo deležni amnestije dejansko vsi, ki so bili vpleteni v biafrsko secesijo. Pri tem je poudaril, da je biafrsko vojno, ki je 30 mesecev razsajala v državi, povzročil bivši biafrski voditelj, ki je zbežal pred napredovanjem nigerijskih oboroženih sil. Nato je še dejal: «Kje je sedaj Ojukvu? Kje uživa sedaj denar, ki si ga je nakopičil na stroške naroda in države?»

Zatem je general Effiong prečital izjavo, s katero je priznal poraz Biafre in hkrati poudaril, da njegov narod sprejema oblast in sestavo zvezne Nigerije. V odgovoru na Effiongovo izjavo je Gowon dejal: «Mi se nismo nikoli borili s hudobijo in sovraštvom proti nikomur. Sedaj smo se združili z brati južne pokrajine in je zato vse končano. Sporočite vsem vašim častnikom in bratom, da jim ponujamo amnestijo. Pripravljeni smo dehabilitirati dejansko vse osebe, ki se nam bodo pridružile. Konec državljanske vojne je tudi konec našega trpljenja. Združimo naše moči za obnovo dežele, v kateri nihče ne bo zatiran.»

Biafrska delegacija, ki jo vodi predsednik višjega sodnega zbora, je prispela sinoči v Lagos. V dobro obveščenih krogih nigerijske prestolnice znajo povedati, da se bodo pogajanja nanašala predvsem na nujna vprašanja, ki bremenijo zlasti področja bivše biafrske republike in da se za sedaj ne bodo dotaknili konstitucionalnih vprašanj. O tem bo razpravljala bodoča ustavodajna skupščina, ki jo bodo sestavljali predstavniki 12 zveznih pokrajin Nigerije. Glavno vprašanje, katerega bodo morali rešiti nigerijski voditelji na teh pogajanjih, je, kako odslej dalje upravljati področje bivše biafrske republike. Zvezna vlada je že omenila, da namerava izročiti navadne upravne posle na teh področjih osebnostim iz plemena Ibo, kjerkoli bo to mogoče.

V Lagosu se je zvedelo, da je britanski ministrski podtajnik za Commonwealth in za zunanje zadeve Foley imel danes sestanek z nigerijskim predsednikom gen. Gowonom, s katerim je razpravljal o položaju v Nigeriji. Ko je laoški radio sporočil to vest, je še dodal, da so zvezne nigerijske čete sedaj polno zaposlene z zbiranjem in zaščito beguncev na dosedanjih vojnih področjih.

Glavni tajnik OZN U Tant je danes izjavil v prestolnici Zgornje Volte, da je bil vedno mnenja, da se lahko nigerijsko vprašanje reši samo v okviru Afrike. Mir na tem delu sveta bo lahko vzpostavljen, je poudaril U Tant, samo v okviru priporočil resolucij organizacije afriške enotnosti. «Prišel je čas — je dejal U Tant — da se Nigerija povrne v trajni mir. Čas je, da se uveljavi načelo pozabe in odpuščanja. Samo tedaj bomo lahko imeli bolj bogato in srečno Nigerijo. Zahvaljujoč se ukrepom zvezne vlade in podpori Organizacije afriške enotnosti bo lahko na tem delu afriškega kontinenta vzpostavljen mir». Iz New Yorka pa se je zvedelo, da bo U Tant baje v nedeljo, po uradnem obisku v Slonokoščeni obali, odpotoval v Lagos.

Iz ameriških virov v Ženevi je prišla vest, da naj bi beg bivšega biafrskega voditelja Ojukvuja organizirala tajna služba ZDA. Ojukvu naj bi zbežal iz Biafre preteklo soboto z ameriškim letalom «Superconstellation». Konzul ZDA v Ženevi je izjavil, da mu ni nič znano o tem domnevnem sodelovanju ZDA pri pobegu Ojukvuja. Medtem pa je informacijski urad bivše biafrske republike v Ženevi objavil poslanico generala Ojukvuja «biafrskemu prebivalstvu», v kateri izjavlja, da je zapustil pred tremi dnevi Biafro, da bi «poiskal mir». «To sem storil, ker sem prepričan, da dokler bom živel, bo živela tudi Biafra». V poslanici je tudi Ojukvujev poziv «vsem vladnim voditeljem in mednarodnim organizacijam, državam in cerkvam na svetu, vsem moškim in ženskam dobre volje, prijateljem in sovražnikom Biafre, naj preprečijo lahkoto in tragično smrt onemoglemu narodu». Kje je sedaj general Ojukvu se še ne ve. Nekateri pravijo, da je baje v Lizboni ali v Parizu.

Glavni ravnatelj ustanove FAO (ustanove OZN za hrano in kmetijstvo) Boerma, ki je sedaj na obisku v nekaterih afriških državah, je poslal nigerijskemu predsedniku brzojavko, v kateri mu sporoča, da je FAO pripravljena sodelovati pri programu pomoči žrtvam vojne na južnem področju države.

PREDSEDNIK ROMUNSKE VLADE MAURER NA REKI

Jugoslavija si želi čimprejšnje premostitve težav v Nigeriji

Na tiskovni konferenci predstavnika zunanjega ministrstva SFRJ je bil govor tudi o potovanju Tita v Italijo in o odnosih z Bonnom - Tepavac na Madžarskem

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 15. — Predsednik romunske vlade Jon Georger Maurer je danes zjutraj prispel na Reko in je dopoldne obiskal tovarno motorjev «Torpedo», ki sodelujejo v proizvodnji tovornih avtomobilov z romunsko tovarno v Brašovu, zatem novo stanovanjsko naselbino na Reki ter ladjedelnico «Tretji maj», v kateri gradijo dve prekooceanski ladji za Romunijo. Po teh obiskih je romunska delegacija odpotovala v Opatijo, kjer je predsednik izvršnega sveta Hrvaške Haramija priredil kosilo v čast visokega gosta.

Zastopnik državnega tajništva za zunanje zadeve Dragoljub Vujica je na današnji redni tiskovni konferenci na vprašanje novinarjev o prenehanju državljanske vojne v Nigeriji dejal, da Jugoslavija, ki se dosledno drži načela neumešavanja v notranje zadeve drugih, iskreno podpira borbo za neodvisnost in vsestransko emancipacijo Afrike. Jugoslavija, ki je z veliko zaskrbljenostjo in držeč se načela neumešavanja spremljala državljansko vojno v Nigeriji, iskreno želi, da bi Nigerija čimprej premostila sedanje težave. Vujica je pozdravil izjavo predsednika Gowona o pomirjenju in človeškem ravnanju s prebivalstvom in vojaki Biafre in dejal, da je jugoslovanska vlada preko svojih diplomatskih zastopnikov poslala apel predsedniku Nigerije Govonu, v katerem izraža upanje, da ne bo nobenega maščevanja nad premaganimi in da bo človeško ravnalo s prebivalstvom in z razoroženimi vojaki plemena Ibo.

V zvezi z vestmi nekaterih inozemskih listov, češ da se bo predsednik Tito med obiskom v Italiji srečal tudi s papežem Pavlom VI. in da bo v kratkem zamenjan tudi status diplomatskih zastopstev Jugoslavije in Vatikana, je Vujica dejal, da glede srečanja predsednika Tita s papežem ne more ničesar povedati. Priznal pa je, da se proučuje vprašanje dviga diplomatskega zastopstva Vatikana v Beogradu in Jugoslavije pri Vatikanu na stopnjo veleposlaništev.

Na vprašanje, kaj meni o prodaji orožja Libiji s strani Francije in o tako imenovanem Cherbourski aferi, je zastopnik državnega tajništva odgovoril, da o prodaji orožja Libiji ne razpolaga, z uradnimi vestmi in da to zadevo ne more komentirati. Glede omogočenja pobega izraelskih ladij iz Cherbourga pa je dejal, da vsaka nadaljnja oborožitev Izraela lahko vzpodbudi izraelsko napadalno in aneksionistično politiko.

Zastopnik državnega tajništva je na kraju konference potrdil nedavno objavljeno vest v Bonnu, da bo zahodnonemški minister za gospodarstvo dr. Schiller prve dni marca na vabilo zveznega izvršnega sveta uradno obiskal Jugoslavijo. Ob tej priložnosti se bodo nadaljevali razgovori o razvoju in nadaljnem napredku gospodarskih odnosov med obema državama. Med obiskom zahodnonemškega ministra za gospodarstvo v Beogradu bo ustanovljen tudi mešani odbor ki ga predvideva sporazum o gospodarskem, industrijskem in tehnološkem sodelovanju, ki je bil sklenjen med obema državama v Bonnu 10. februarja 1969 leta.

Državni tajnik za zunanje zadeve Jugoslavije Mirko Tepavac je danes s svojimi sodelavci obiskal veliko madžarsko rafinerijo nafte v Szaszhalombatu in mestece Sent Andrej, kjer si je ogledal bogati muzej srbske pravoslavne cerkve. Muzej hrani dragocene dokumente in umetniške predmete srbskega prebivalstva, ki je v 17. stoletju pribežalo pred Turki v te kraje. Po ogledu dragocenih eksponatov je minister Tepavac izročil kustosu muzeja kolekcijo umetniških jugoslovanskih časopisov.

B. B.

Preobrat v preiskavah: nove aretacije?

RIM, 15. — Sodniki in rimski policisti ne izključujejo, po zadnjih zasliševanjih ključnih prič, da bo prišlo v kratkem do presenetljivega preobrata v preiskavi o zločinskih atentatih v Milanu in Rimu. Po povratku preiskovalnega sodnika Cudilla in namestnika državnega tožilca v prestolnico se namreč govori o možnosti novih aretacij, medtem ko se zmanjšuje vloga ne-

Preiskovalni sodnik dr. Cudillo

katerih zaprtih mladoletnikov. V precepu sta, po mnenju rimskih policijskih in sodnih organov, samo Pietro Valpreda in fašist Mario Merlino, za katerega pa se še ne ve, kakšno vlogo je imel, je pa vsekakor eden izmed ključnih elementov za nadaljnji razvoj preiskave, ki ubira sedaj nove poti. Govori se tudi o tem, da so atentati bili organizirani izven anarhističnega krožka 22. marca, ker bi sicer policija, ki je v njem imela svojega konfidenta, «gospoda X», izvedela za zločinske namere, kot se je to dogajalo vsakokrat, ko so v njem spregovorili o bombnih atentatih.

Preiskovalni sodnik dr. Cudillo je včeraj za nekaj ur spet zasliševal zaprtega Valpredo, kateremu je predočil dejstva, do katerih se je dokopal med svojim milanskim bivanjem. Med temi naj bi bil opis plašča, v katerega je Valpreda bil oblečen in se ga je pozneje priteti znebil. Tudi ta opis je dal sodniku taksist Rolandi, medtem ko potrjujeta Valpredova teta z babico in Elena Segre njegov milanski alibi.

Rimski sodni organi poleg tega menijo, da je treba preiskavo razširiti ter poiskati tiste, ki so bili za atentatorji, ki so zločinsko dejanje v banki na Trgu Fontana organizirali sebi v prid in ga finansirali. Zato je izjavil eden izmed funkcionarjev, ki zasleduje zasliševanju v Rimu, da «sodniki še nimajo vseh elementov v rokah, pa tudi vseh krivcev ne».

1740 aretacij na predvečer obletnice smrti Jana Palacha

PRAGA, 15. — Na predvečer prve obletnice smrti Jana Palacha, študenta, ki je storil samosežig v znak protesta zaradi sovjetske zasedbe domovine in zatiranja svobode, ki mu je sledilo, so češke policijske čete aretirale v sami Pragi nad tristo mladincev in deklet. Vsega je bilo v ČSSR aretiranih 1740 ljudi. Vest je sporočil zvečer praški radio, ki trdi, da so agenti ljudske milice zaslišali nad 18 tisoč ljudi. Od skupnih 1740 je le manjšina teh, ki bodo prijavljeni zaradi navadnih prekrškov proti lastnini ali zaradi nasilja (349), vsi ostali pa verjetno bodo obtoženi na osnovi izrednih določil, sprejetih lani, takoj po odstavki Aleksandra Dubčka.

Organi notranjega ministrstva, ki so prejšnje dni sporočili vest, da so odkrili skupino po Fischerju, Sartru in Marcuseju navdihnjenih «trockistov» je «odkrila» novo mladinsko organizacijo, ki se je ukvarjala z «zločinskim» širjenjem del znanih revizionistov. Med temi so knjige in spisi tajnika KPI Luigija Longa, ustanovitelja KPI in videnega marksista Antonia Gramscija ter francoskega marksista Rogerja Graudija, proti kateremu je danes moskovska «Pravda» objavila izredno oster članek, v katerem ga obtožuje, da se je prelevil v nasprotnika socialističnega sistema, oportunista in revizionista.

TISKOVNA KONFERENCA MINISTRA VITTORINA COLOMBA

Demokrščanska leva struja «Forze nuove»: Najprej dežele, sicer pa vlada med KD in PSI

Premostitev spora o pristojnosti deželnih svetov Longo na zasedanju CK KPI: «Odgovorno bomo ocenili vsako dejanje, ki bi pomenilo začetek premika vladne osi proti levi»

RIM, 15. — Po premostitvi, na osnovi kompromisnega socialističnega predstavnika Giolittija, zapreke o definiciji čl. 15 deželnega finančnega zakona in priznanjem delne pristojnosti deželam za obdobje, dokler ne bo vlada poskrbela, z dobršno mero «dobre volje», za točno opredelitev deželnih kompetenc, se bodo tajniki štirih levosredinskih strank sestali verjetno v torek. Medtem se bodo nadaljevali stiki med predstavniki omenjenih strank za določanje oblik sodelovanja v parlamentu.

Vse kaže, da je kompromisni predlog, sprejet na zasedanju štirih predsednikov parlamentarnih skupin, zadovoljil obe strani. Tako socialiste, ki so zjutraj na seji vodstva parlamentarne skupine odločno odbili, na nasvet tajnika stranke De Martina, Andreottijevo besedilo, kakor tudi socialdemokrate, ki pozivajo sedaj vlado, naj poskrbi za izdajo «okvirnih zakonov», ki naj omejijo pristojnost novoustanovljenih deželnih svetov.

Predsednik demokrščanske parlamentarne skupine Andreotti je medtem odbil predlog psiupovskega poslanca Ceravola, izraženega v pismu vsem antifašističnim strankam, v katerem predlaga uskladitev kazenskega zakonika z republikansko ustavo, se pravi odpravo fašističnih ostankov v zakonodaji. Andreotti je na ta predlog odgovoril, da ni umestno, če se take spremembe delajo «na toplo» (ko so torej v teku preiskave in sodne prijave proti delavcem in sindikalistom, kot trdijo sindikati, Donat Cattin in levičarske stranke), tudi zato, ker bi to bilo žaljivo za «sodno oblast, ki je v Italiji samostojna».

Na sestanku poslancev in pokrajinskih tajnikov, članov struje «forze nuove», kateri načelujeta minister za delo Donat Cattin in minister Vittorino Colombo, je minister za delo poročal o političnem položaju, na kar se je razvila razprava o perspektivah za sestavo nove vlade.

Po sestanku pristašev struje je minister Vittorino Colombo dejal zbranim časnikarjem, da je bil govor o tem, da se «morajo okrepiti stiki s štirimi levosredinskimi strankami, vsaj do deželnih volitev, ki bodo nudile strankam elemente za oceno nadaljnjega razvoja».

«Če pa je nujna alternativa demokrščanski enobarvni vladi», je dejal Vittorino Colombo, «tedaj poudarja struja «forze nuove», da teži po stiku med KD in PSI, čeprav ne izključujejo oblike širšega sodelovanja. Kar pa zadeva program vlade, poudarjamo obvezo o deželni decentralizaciji in gospodarski politiki».

«Smernice nove vlade ne smejo biti nazadovanje v primerjavi s položajem, ki je nastal po jesenskih delavskih borbah.»

Na zasedanju plenuma CK KPI je Luigi Longo ocenil politični položaj, kot «poskus reakcionarnih in konservativnih sil, da bi se po jesenskih borbah razvil družbeni razvoj in pod pritiskom KD in PSU sešili štiristransko vlado», proti kateri se bo KPI borila z vso silo in napoveduje že vnaprej obdobje ostre socialne napetosti.

«Buržoazija ne more prebaviti delavskih uspehov, kakor tudi ne republike, ki je izšla iz odporništva: od tod vsi poskusi prevratniškega značaja v policijskem, vojaškem, državnem aparatu.»

«Logika navdihovalcev štiristranske vlade opogumlja reakcionarne sile in plačilo za izsiljevanje po bombnih atentatih.»

«Zato bi bila velika napaka vsako popuščanje socialistov in levice v KD,» nadaljuje Longo, «ko pa so potrebni iskreni odnosi med levimi, katoliškimi in laičnimi silami, da se postavijo temelji demokratičnega razvoja.»

«Poudarjamo,» je zaključil tajnik KPI, «da se ne bomo branili odgovorne ocene vsakega dejstva, ki bi pomenil začetek dejanskega premika proti levi vladne osi.»

Sindikalisti CGIL, CISL in UIL pri Donat Cattinu

Minister za delo poslanec Carlo Donat Cattin je sprejel na sedežu svojega ministrstva delegacijo treh enotnih sindikatov, tajnikov zvez CGIL, CISL in UIL, ločeno pa predstavnika CISNAL.

Za CGIL so bili prisotni Lama, Scheda, Foà, Montagnani, Bonaccini in Verzelli, za UIL Ravenna, Rossi in Simoncini, za CISL Storti, Scalia in Reggio.

Razpravljali so o perspektivah, ki se odpirajo italijanskemu delavskemu razredu po podpisu najvažnejših delovnih pogodb, predvsem pa o zahtevah sindikalnih organizacij, po katerih se bodo karakterizirali «pomladanski» socialni boji: stanovanjska politika ljudskih gradenj, urbanistične reforme in razlastitev zazidalnih zemljišč, nato reforma zdravsva z uvedbo enotnega državnega zdravstvengea zavoda in končno reforma sistema delovnih uradov, zaposlovanja in izbire pri tem. O vseh teh vprašanjih bo minister za delo sklical še več sestankov.

Glede zaposlovanja je bistvenega značaja pridobitev kmetijskih dninarjev, ki so od novega leta dalje bili brez zdravstvene oskrbe zaradi birokratskih zapletov, ponavljajočih se iz leta v leto. Po zakonskem predlogu, ki ga je izdelal minister za delo in socialno skrbstvo Donat Cattin in za katerega prosijo sindikalni voditelji dninarjev in kmetijskih delavcev, naj bo čimprej izdan, odobren in po možnosti objavljen z izredno naglico, bo moral delodajalec, v tem primeru kmetijski podjetnik, oz. zemljiški lastnik, stopiti do javnega urada za zaposlevanje, pri katerem bodo dninarji in kmetijski delavci registrirani. Urade za zaposlovanje pa bodo vodili državni uradi, nad katerimi pa bodo izvajali nadzorstvo sindikalni predstavniški odbori, ki jih bodo imenovali kmetijski delavci sami.

Gre za važno pridobitev, katere cilj je odpraviti nenravno prekupčevanje z delovno silo na osnovah simpatij, nizkih plač, ustrahovanja in pod., posebno v veljavi v južnih pokrajinah in na otokih.

Kmetijski delavci pa bodo sedaj enakopravni drugim delavcem, se pravi, da bodo imeli polno pravico do zdravstvene oskrbe preko zavarovalnic in bolniških blagajn, poleg tega pa se jim bodo priznale za pokojnino vse opravljene dninarine, ker jih bodo zapisovali v zaposlovalnicah.

V VZDUŠJU «BRATSKEGA RAZUMEVANJA»

Zaključena dvodnevna evropska konferenca komunističnih partij

Delegati 28 partij so razpravljali o vprašanjih «evropske varnosti» - V Moskvo nista prišli delegaciji KP Albanije in Holandske

MOSKVA, 15. — Konferenca evropskih komunističnih partij, ki se je včeraj zjutraj pričela v sovjetski prestolnici, se je zaključila z objavo tiskovnega sporočila, v katerem je med drugim rečeno, da so se konference udeležile partije 28 evropskih držav, avstrijska in luksemburška partija pa sta poslali svoj pristanek, nista pa se srečanja udeležili.

«Udeleženci konference», trdi sporočilo, «so si izmenjali poglede in mnenja o vprašanjih skupne evropske varnosti in miru na celini». Po vesteh iz dobro informiranih krogov, naj bi nekatere delegacije predložile poziv socialdemokratskim strankam nekaterih evropskih držav, kakor tudi vsem «naprednim gibanjem» v Evropi, naj združijo svoje sile in sodelujejo s komunisti pri ohranjevanju miru in za dosego sistema kolektivne varnosti. Isti dobro obveščeni krogi trde tudi, da se konference niso udeležili predstavniki albanske partije, ki je pod vplivom «maoistov», kakor tudi ne holandske, za katero velja načelo odsotnosti od vseh svetovnih ali mednarodnih srečanj, na katerih nista hkrati prisotni obe «velesili» v socialističnem svetu — Kitajska in SZ.

Udeleženci konference, se nadaljuje uradno tiskovno sporočilo, so bratske partije obvestili o pobudah študijskega in propagandističnega značaja ob 100-letnici Leninovega rojstva.

Uradno sporočilo, ki je — kot običajno v teh primerih — zelo skopo, se zaključuje z definiranjem vzdušja, za katero trdi, da je bilo vzdušje «bratskega razumevanja». Po izrazu sodeč je prišlo na konferenci do živahne razprave, morda o vprašanju t.i.m. «omejene suverenosti» in teorije L. I. Brežnjeva o vzajemni povezanosti socialističnih držav in odgovornosti komunističnih partij pred «lastnim narodom in ljudstvi socialističnega tabora», se pravi SZ in varšavskega pakta. Ni izključeno, da je v zvezi z vprašanjem «omejene suverenosti», kot negacijo «evropske varnosti» in premostitve blokovske politike, nastopila proti tem tezam, kolikor so bile načete, skupina partij, med katerimi verjetno KPT, ZKJ, KP Španije, Anglije in še kaka druga.

50. seja pariških pogajanj za mir v Vietnamu

PARIZ, 15. — Brez vsakršne žive vahnosti je potekala včeraj 50. seja štiristranskih pogajanj med delegacijami vietnamske revolucionarne vlade DRV, sajgonske lutkovne vlade in ZDA. V znak protesta, ker ni Nixon imenoval novega načelnika delegacije namesto odstopivšega Cabota Lodgeja se načelnik severnovietnamske delegacije, kakor tudi načelnik revolucionarne vlade, nista udeležila seje. Poslala sta svoja namestnika, ki sta ponovila znano stališče, po katerem se vietnamska vojna lahko reši samo po umiku ameriških okupacijskih čet iz dežele.

Ameriški predstavnik je ponovil znano Nixonovo teorijo o «vietnamizaciji» vojne, medtem ko je predstavnik južnovietnamske revolucionarne partizanske vlade razdelil prisotnim časnikarjem seznam prvih 243 žrtev pokola v My Laju in napovedal nadaljevanje tega prvega, začasnega seznama.

Po razsulu biafrske secesije ima lagoška zvezna vlada največ opravka s preskrbo številčnih beguncev

Izrael zaostruje odnose s Francijo

Sodelovanje med Libijo in Francijo se dobro razvija

PARIZ, 15. — Tu ugotavljajo, da zaradi afere izvidniških čolnov, ki v Izrael, ter zaradi prodaje Libiji so zapustili Cherbourg in odpluli 50 bojnih letal «Mirage», ni mogoče več niti misliti na potovanje v Pariz izraelskega zunanjega ministra Aba Ebana. Tako je danes izjavil v Parizu neki diplomatski predstavnik in pojasnil, da je po včerajšnjem napadu Ebana na Francijo sedaj nemogoče za katerega koli izraeiskega voditelja obiskati Pariz. Kot je znano, je Eban poudaril, da francoska vlada vodi na Bližnjem vzhodu politiko brez vsake moralne zavesti in spoštovanja mednarodnega prava ter interesa miru.

Libijski zunanji minister Bousseir je izjavil egiptovskemu časniku «Al Akhbar», da je Libija edina država, ki do sedaj še ni ničesar izjavila v zvezi z dobavo francoskega orožja. «Lahko poudarim, je dejal minister, da sodelovanje med Francijo in Libijo sloni na prijateljstvu, ki ga je arabski svet našel pri francoskemu narodu po odstopu predsednika de Gaulla. Pri tem pa moram poudariti, da se naš največji trgovinski posel s Francijo nanaša na nakup kmetijskega orodja.» V isti izjavi je libijski minister še dodal, da kampanja ZDA proti francosko-libijskim odnosom ne bo nikoli predstavljala ovire na poti libijske revolucije, ki se nadaljuje s sodelovanjem prijateljskih držav, med katerimi je tudi Francija.

Glasnik izraelskega zunanjega ministra je danes izjavil, da se Aba Eban ne strinja z optimizmom britanskega laburističnega voditelja Growna. Dodal je, da je Grown gotovo pod vtisom Naserjevih izjav o miru, medtem ko ta dejansko misli samo na to, kako bi dosegel umik Izraelcev z zasedenih področij. Po drugi strani pa je podpredsednik ZAR Sadat na zborovanju univerzitetnih študentov v Kairu izjavil, da bo prihodnjih šest mesecev odločilnih za izid bitke proti Izraelu. Sadat je dejal, da bo Izrael še bolj zaostril svoje letalske napade, da bi omajal zaupanje egiptovskega naroda in ga prepričal, da je borba zaman. Toda Egipt, je poudaril Sadat, bo odgovoril na vsak izraelski napad.

Ob Sueškem prekopu in na nekaterih drugih vročih področjih je tudi danes prišlo do manjših spopadov med Arabci in Izraelci. Medtem ko v Tel Avivu sporočajo, da so izraelska letala uspešno napadla egiptovske položaje ob Sueškem prekopu, so v Kairu odgovorili, da je egiptovsko letalstvo zavrnilo napade Izraelcev, ki so večkrat poskusili bombardirati področje delte Nila in nekatere druge postojanke. Danes zjutraj je prišlo tudi do streljanja na libanonsko - izraelski meji, kjer so Izraelci odprli ogenj s topovi na neko vas. Libanonsko topništvo je odgovorilo na napad. Opazovalci v Bejrutu ugotavljajo, da je to prvič, da je prišlo do spopada na tem področju libanonsko izraelske meje.

Sato tretjič predsednik japonske vlade

TOKIO, 15. — Z 297 glasovi od skupnih 481 je bil predsednik liberalnodemokratske stranke Eisaku Sato tretjič zaporedoma izvoljen za predsednika vlade. Izvolitev je zgolj formalnost, ker pripada mesto predsednika vlade voditelju zmagovite volilne formacije in to je nedvomno le Sato, ki je res kmalu nato bil sprejet pri japonskem cesarju Hiro Hitu.

PO POROČILU V BUNDESTAGU O «POLOŽAJU NEMŠKEGA NARODA»

Brandt med notranjo opozicijo in vzhodnonemškimi komentarji

Kiesingerjevi pogoji: enotnost nemškega naroda in države
Zadržani, toda ne negativni, komentarji poljskega tiska

BONN, 15. — Danes se je začela v Bundestagu debata o poročilu, ki ga je včeraj podal kancler Willy Brandt o «položaju nemškega naroda».

Kot smo že poročali, je Brandt v svojem govoru odbil sicer vzhodnonemške zahteve glede diplomatskega priznanja Demokratične republike Nemčije toda na drugi strani je pustil precej široko odprta vrata za nadaljevanje pogovorov med obema nemškima državama. Brandt je prav tako odbil vzhodnonemške zahteve po izstopu Zvezne republike iz organizacije NATO ter je napovedal še tesnejše sodelovanje z zahodnimi državami (med drugim bo Brandt v kratkem obiskal tudi ZDA).

Iz reakcij, ki so sledile in si še sledijo po govoru zveznega kanclerja, lahko ugotovimo predvsem to: da se je nova zahodnonemška vlada odpovedala politiki nepopustljivosti, ki je bila značilna za Kiesingerjevo vlado. Prav tako je postalo jasno, da skuša Brandt upoštevati drugačni mednarodni položaj Demokratične republike Nemčije.

Popolnoma razumljivo je, da se je moral Brandt po teh ugotovitvah izogibati v največji meri izrazov, ki bi kot nalašč spravljali vodo na mlin zahodnonemške krščanskosocialne stranke. Toda na drugi strani se je skušal tudi izogibati izjavam, ki bi utegnile utrditi pri vzhodnemških političnih krogih mišljenje, da je novi kancler zelo popustljiv.

V teh mejah se gibljajo reakcije na kanclerjev govor. Predvsem pa je treba omeniti reakcije najbolj prizadetih zahodnonemških političnih krogov, predvsem poslancev v Bundestagu. Kot je bilo treba pričakovati, je proti Brandtu najostreje nastopil njegov predhodnik, to je bivši kancler Kiesinger. Ta je zatrdil, da so Brandtove izjave povzročile v Nemčiji veliko zmedo zaradi nejasnosti političnih koncepcij. Kiesinger je kritiziral na poseben način Brandtove koncepcije «enotnosti nemškega naroda». «Če vlada želi — je dejal bivši kancler — da bo tudi v bodočnosti obstajala skupna koncepcija na področju nemške politike, potem bo moral sprejeti naš pogoj, to je, da je treba težiti ne samo k narodni, temveč tudi k državni enotnosti».

Posebno je treba omeniti, da je Kiesinger še enkrat poudaril svojo znano tezo, da bi se ne smelo pri morebitnih pogajanjih o sklenitvi sporazumov, s katerimi bi se partnerji odpovedali uporabi sile, govoriti o vprašanju meje na Odri-Nisi, ker se to vprašanje tiče mirovne pogodbe, ki bi jo morale skleniti štiri svetovne velesile.

Bivši kancler je nadalje kritiziral Brandtovo tezo o obstoju dveh nemških držav, ki naj ne bi bile «tujina» druga drugi. Nadalje je kritiziral tudi, da novi kancler, ni napravil kar bi bilo potrebno, da bi preprečil poplavo pravnega priznanja Demokratične republike.

V debato sta posegla tudi poslanca Wehner in Mischnick. Prvi je zastopal stališče nemške socialistične stranke, drugi pa liberalne. Oba sta poudarila, da je Brandtova zunanja politika odprla novo pot za reševanje vsenemških problemov. Med debato je prišlo do precej živahnega incidenta, ko je govoril krščansko-socialni prvak Strauss. Ta se ni zadovoljil s 15 minutami, ki mu jih je dovoljeval pravilnik, temveč je hotel nadaljevati svoj govor. Naklep pa se mu ni posrečil, ker mu je predsednik Furncke odvzel besedo. Strauss je v znak protesta zapustil dvorano.

Vzhodnonemški politični krogi niso še do sedaj uradno komentirali Brandtove izjave. Do komentarjev pa je vseeno prišlo, čeprav neuradno zelo hitro. Kmalu po Brandtovem govoru je vzhodnonemška tiskovna agencija ADN objavila komentar v katerem ostro napada Brandtova stališča posebno glede odnosov do socialističnih držav. Agencija ADN kritizira Brandta tudi zato, ker je pojasnil svojega stališča glede osnutka pogodbe med obema Nemčijama, ki ga je predložil Ulbricht. Nadalje kritizira kanclerjevo stališče glede sodelovanja na konferenci za evropsko varnost. Dopisnik agencije pravi v tej zvezi, da je Brandt postavil nesprejemljiv pogoj, ki bi prisilil Nemško demokratično republiko, da bi sprejela varuštvo bonske vlade. Nadalje je kritiziral tudi zahodnonemško politiko, ki uprizarja v zahodnem Berlinu razne akcije, kot na primer sklicanje zasedanj Bundestaga.

Glede vprašanja razdeljenosti nemškega naroda, Brandt ni po mnenju dopisnika agencija ADN povedal nič novega, kar bi se količkaj razlikovalo od tradicionalnih tez nemške krščansko - socialne stranke. Po mnenju vzhodnonemške agencije je Brandt hotel poudariti s svojim govorom praktično kontinuiteto svoje politike s tisto, ki so jo prej vodili Kiesinger in ostali prvaki nemške krščansko - socialne stranke.

Iz Varšave pa se je zvedelo, da komentarji poljskega tiska o Brandtovem govoru niso negativni, čeprav jih spremlja precejšnja zadržanost. Poljski tisk je predvsem ocenil pozitivno dejstvo, da Brand ni več zahteval, da bi izključno Zvezna republika predstavljala celotno Nemčijo, in da sedanja politika Zvezne republike zasleduje cilj združitve obeh Nemčij in končno, da bo lahko prišlo do priznanja meje na Odri in Nisi samo z mirovno pogodbo.

V Milan se je vrnila planinska odprava iz Afrike

MILAN, 15. — Ledena stena gore Ruwenzori v Afriki je bila zopet premagana. Tokrat jo je preplezala odprava planinskega društva iz Tortone, katero je vodil milanski zdravnik Bruno Barabino. Danes so se člani odprave vrnili v Milan. Dr. Barabino je novinarjem razložil, da je bil smoter tega vzpona znanstvenega značaja. Dr. Graziana Canevazzi, ki je sodelovala v odpravi, je v višini od 1700 do 4000 metrov zbrala primerke zemlje, lišajev in maha v gozdovih, da bi pozneje mogli v laboratorijih izolirati neznane glive, ki proizvajajo antibiotike.

VERONA, 15. — Ko so v okolici Verone kopali, da bi naredili podlago za avtocesto pri Brennerju, so na Gardskih gričih odkrili železno škatlo, v kateri je bilo 30 milijonov «AM - lir» to je lir, ki so jih angloameriški zavezniki uporabljali prva leta po vojni.

Italijanski glasbenik pred sodiščem v Egiptu

KAIRO, 15. — Čez tri dni se bo začel pred višjim vojaškim sodiščem v Aleksandriji proces proti italijanskemu glasbeniku Romeu Middoloniju, ki je obtožen, da je iz ladje «Esperia» slikal aleksandrijsko pristanišče. Middoloni je v zaporu od 25. oktobra lani. Glasbenik je prišel iz Bejruta ter je bil namenjen v Genovo. V Alkesandriji mu je pristaniška policija najprej zaplenila filme, nato pa ga aretirala.

V srednji in južni Španiji so hude poplave, ki jih je povzročilo nenehno deževje, zahtevale sedem smrtnih žrtev in veliko škodo. Na sliki: v Telaveri de la Reina so prebivalci morali zapuščati poplavljene hiše s čolni

NASA MORA OMEJITI SVOJE NAČRTE

Iz finančnih razlogov v Houstonu manj osebja

Za leto 1971 bo NASA dobila le 1900 milijard lir - Vsi poleti bodo utrpeli večletne zamude

CAPE KENNEDY, 15. — Umetni satelit za telekomunikacije «Intelsat 3» je končno sinoči poletel na vrhu rakete «Thor-Delta», v določeno sfero. Rekli smo končno zato, ker so v preteklem tednu izstrelitev satelita kar petkrat odložili. Izstrelitev je izvedla NASA na račun mednarodnega združenja «Comsat», v kateri je včlanjenih 70 držav.

Nosilna raketa «Thor-Delta» je bila zavarovana pred morebitnim neuspehom za vsoto šestih milijonov dolarjev. Zaradi tega so bili pri tej izstrelitvi tako previdni in so izstrelitev odložili — kot smo že rekli — petkrat. Izstrelitev pa je povsem uspela, ker so vsi členi rakete delovali.

Umetni satelit «Intelsat 3» bo podvojil možnosti telefonskih in televizijskih povezav čez Atlantik. Umetni satelit so prvotno postavili na eliptično krožno pot okoli Zemlje z apogejem 37.500 in perigejem 270 km, jutri pa ga bodo uravnali tako, da bo krožil okoli Zemlje na razdalji 37.000 kilometrov.

Skoraj istočasno je iz NASA prišla vest, da bodo mnoge polete v vesolje morali zakasniti za eno ali celo več let. Tega je kriva finančna podpora, ki bo letos znatno manjša, kot druga leta. Znanstveniki v vesoljskem središču bodo prejeli letos približno 3 milijarde in 7 milijonov dolarjev, kar znaša 1900 milijard lir. Zaradi omejenih finančnih sredstev, bodo v NASA morali skrčiti tudi svoje načrte, ker bodo morali mnoge člane osebja odsloviti. Že v teh dneh je znatno število delavcev in teh-kov prejelo odslovilna pisma, vsi imajo dva meseca časa, da si najdejo drugo zaposlitev. Skupno bodo v tem letu odslovili 50.000 oseb, ki so zaposlene v vesoljskem središču, tako da se bo sedanje število 190.000 zaposlenih zmanišalo na 140.000 oseb do junija 1971.

Z veliko zamudo bodo znanstveniki realizirali načrt Viking, po katerem bi morali med leti 1973 in 1975 poslati na Marsa robot. Zaenkrat bodo morali ustaviti gradnjo «Saturna 5», na Merkurja bodo poslali samo enega «Marinerja» namesto dveh. Kar se tiče načrta «Apollo», bodo mogli letos izvršiti samo dva poleta na Luno, leta 1971 tudi dva, ravno tako bo leta 1973, končni polet pa bodo izvršili šele leta 1974.

Leta 1972 bodo poslali v vesolje vesoljsko postajo s sončnim teleskopom, na kateri bodo trije kozmonavti, ki jih bodo zamenjali vsaka dva meseca. Pred temi omejitvami so predvidevali tri polete vsako leto.

Odpustitev znatnega dela osebja bo vplivala tudi na mnoge industrijske obrate, ki so bili pri načrtih NASA zainteresirani. Med temi so obrati «Boeing», «McDonell Douglas» in IBM. Tudi pri teh obratih bo prišlo do odpustitve osebja.

PO 18 BREZUSPEŠNIH DNEH ISKANJA

Vedno manj upanja da bi bila M. McKay živa

Domnevni ugrabitelji se niso oglasili

LONDON, 15. — Potem ko se je danes po osemnajstih dneh brezuspešnega iskanja zdelo, da je policija dobila neko važno sled v zvezi s pismom, ki ga je takoj po «ugrabitvi» prejel Alek McKay, se je razburjenje kmalu poleglo. Sled, za katero so takoj od začetka mislili, da je važna, se je izkazala za nepomembno in policijski agenti so se vrnili k svojemu raziskovanju. Policija raziskuje gozdove, jezerca in potoke v okolici Londona, pri tem se poslužuje potapljačev, vendar doslej je bilo vse to iskanje jalovo.

Čeprav policija ni bila ves čas prepričana, da so žensko ugrabili, se zdi, da sedaj v to tezo verjame, vendar se nagiba vedno bolj k misli, da ženska ni več živa.

Sicer se je po «ugrabitvi» oglasilo kakih deset oseb in se izdajalo za ugrabitelje, vendar so bili to v vsakem primeru goljufi.

Christian Bellon na svobodi

BEJRUT, 15. — Iz Libanona je prišlo uradno sporočilo, da so izpustili na svobodo Christiana Bellona, ki je moral za to plačati približno 5.000 lir. Od varnostne službe v Libanonu pa je prišla vest, da so oblasti dovolile Bellonu, da ostane v državi do sobote. Christian Bellon je med tiskovno konferenco izjavil, da bo še nekaj časa na počitnicah, zaenkrat pa se še ni odločil, kam bo pozneje odpotoval

Vandalska dejanja v atomskem središču ZDA

WASHINGTON, 15. — V ameriškem atomskem središču v Rocky Flatsu (Colorado) je prišlo v zadnjih časih do številnih vandalskih dejanj. V tem središču proizvajajo vžigalnike za jedrske naboje. Komisija za atomsko energijo, ki je odgovorna za to središče, je že uvedla preiskavo. Takoj pa so njeni člani poudarili, da ni res, kar je trdil del ameriškega tiska, in sicer, da so bile te sabotaže povezane z velikim požarom do katerega je prišlo 11. maja lani. Škoda, ki jo je tedaj povzročil požar, je bila zelo visoka, saj je znašala okoli 28 milijard lir. Zaradi nezgode je proizvodnja zelo zaostala. Na vsak način pa je v tej zvezi že zaključena preiskava, ker gre baje za spontan požar.

Drugače pa je z nedavnimi vandalskimi dejanji, ki so sicer zadevali aparate z razmeroma majhno vrednostjo (okoli tisoč dolarjev), vendar pa jih pripisujejo naklepni dejavnosti odgovornih. Ne ve pa se še, če gre za pravcato sabotažno dejavnost, ali pa le za vandalska dejanja.

«Satanova» izjava o krivdi preložena na kasnejši datum

LOS ANGELES, 15 — Charlesu Mansonu je sodnik predstavil datum dneva, ko bi moral izreči svoj «plea», to je dati izjavo ali se ima za krivega ali ne, v zvezi z umori v vili Polansky in umorom zakoncev Labianca.

«Satan» je s sodnikom dolgo razpravljal, da bi mu bil datum izjave preložen in bi na tak način imel več časa za pripravljanje zagovora. Najprej je zahteval, da mu pomaga pri zagovoru (kot je znano se hoče Manson zagovarjati sam), šest drugih zapornikov. Tega mu sodnik ni hotel dovoliti, dovolil mu pa je, da se posluži knjig in telefona. Mansonu pa ni hotel dovoliti, da snema svoj zagovor na magnetofon, kar bi po Mansonovih izjavah olajšalo delo, ker pri pisanju zapade v številne slovnične napake.

Dva mrtva pri Padovi zaradi prometne nesreče

PADOVA, 15. — Danes dopoldne so ob 11. uri odkrili v kanalu ob cesti, ki vodi od kraja Battaglia Terme v Calzignago, avtomobil vrste «ford 1300» s švicarsko evidenčno tablico. V vozilu sta bili trupli dveh moških, ki so ju pozneje identificirali za 65-letnega Maxa Schiblija iz Birensdorfa in 48-letnega Ettora Moena iz Züricha. Moška sta bila nastanjena v hotelu «Due Torri» v Abanu Terme. Zdi se, da je do nesreče prišlo ob enih ponoči, kajti ob tisti uri se je ustavila zapestna ura Maxa Schiblija. Včeraj sta moška odšla iz Abana v Calzignago, kjer sta preživela večer v nočnem lokalu «L'Elite». Opolnoči sta se hotela vrniti v Abano, vendar je Schibli, ki je avtomobil upravljal zgrešil pot in zavil na stransko pot, ki pelje v Battaglio Terme. Schibli je vozil precej hitro, nenadoma je zaradi spolzke ceste avtomobil zaneslo na ovinku, ki je znan zaradi številnih nesreč. Schiblijev avtomobil je padel v kanal in se potopil v dva metra globoki vodi. Ker se je pri padcu vozilo obrnilo, se potnika nista mogla rešiti iz avtomobila in sta se utopila.

NESREČA HELIKOPTERJA NAD JADRANOM

Reševalci so prepeljali na kopno šest trupel ponesrečenih potnikov

Potapljači in reševalni čolni nadaljujejo z iskanjem ostalih treh ponesrečencev

ANCONA, 15. — Po dolgotrajnem iskanju izginulega helikopterja v Jadranskem morju, je posadka enega izmed čolnov, ki so sodelovali pri iskanju, zagledala na morski gladini na odprtem morju pred pristaniščem Sant'Elpidio, sedem plavajočih trupel. Ko so začeli med četrt na osmo in osmo uro dopoldne utopljence vleči iz vode na ladijski krov, se je eno truplo znova potopilo in ga niso več našli

Medtem ko so opremljeni čolni nadaljevali z raziskovanjem, je eden izmed čolnov prepeljal prvih šest trupel na kopno, v kraj Civitanova Marche, kjer so utopljence položili v kapelo na pokopališču, da bi bili na razpolago oblastem. Pred tem bo treba seveda opraviti uradno identifikacijo, ki pa bo zelo otežkočena, ker so se trupla izmaličila ob silovitem treščenju v morje in zaradi tega, ker so več ur ostala v vodi.

V helikopterju sta bila dva pilota, trije tehniki za nafto in štiri osebe, ki so delale v specializiranih tvrdkah za iskanje nafte. Helikopter je pripadal družbi «Agip Mineraria». Sporočili so tudi imena devetih oseb, ki so potovale v helikopterju. Te so: 47-letni pilot Giuseppe Caputi iz Frosinona, 23-letni strojnik Italo Panaro iz Taranta, tehniki Umberto Cicco star 28 let iz Chietija, Roberto Vignoli star 32 let iz Marine di Carrara, Riccardo Bertoli iz Mantove, Vincenzo Mastrantuoni, Antonio Giuliese, 38-letni holandski državljan Hubert Van Dick in Jugoslovan Jožef Vasaryk.

Doslej so identificirali trupla pilota Giuseppa Caputija, 36-letnega Riccarda Bertolija in Antonia Giulieseja.

Na kraju, na katerem je motorni čoln, iskalec min «Rovere», odkril trupla, je morje globoko od 40 do 50 metrov, ponekod pa doseže celo globino 85 metrov. Člani posadke motornega čolna «Rovere» so na morski gladini najprej zagledali gumijasti pas helikopterja, nato stolček, zatem pa so zagledali trupla utopljencev. Vsi mrtvi potniki so imeli na sebi rešilne pasove, vendar jim ni uspelo, da bi jih napolnili z zrakom pred padcem v vodo. Strokovnjaki so izjavili, da bi človek, ki zna dobro plavati, mogel ostati v zimskem času v tem delu morja le dve uri, potem pa bi zmrznil.

Zdi se, da je do nesreče prišlo zaradi megle, ki je pozneje zelo ovirala iskanje ponesrečencev; sicer pa bo morala vzroke nesreče pojasniti posebna komisija, ki je že začela s preiskavo.

Razvoj naftne industrije v zahodni Sibiriji

MOSKVA, 15. — «Pravda» danes poroča, da sta se centralni komite sovjetske komunistične partije in ministrski svet sestala, da bi proučila, kako bi pospešili razvoj naftne industrije v zahodni Sibiriji. V poročilu so izjavili, da so z uspehom uveljavili načela za vrtanje nafte v zahodni Sibiriji, ki so jih sprejeli na XXIII. kongresu sovjetske komunistične partije. Leta 1970 bodo iz teh naftnih polj dobili trideset milijonov ton nafte, ker je od pet do 10 milijonov ton več, kot so predvidevali.

K povečanju količin nafte prispevajo tudi nova bogata ležišča, ki jih iz leta v leto odkrijejo v tej pokrajini. Po novih metodah organizacije dela predvidevajo, da bodo iz zahodne Sibirije dobili leta 1975 100—120 milijonov ton nafte, leta 1980 pa še 230—260 milijonov ton.

Ameriški znanstveniki našli dragocen meteorit

WASHINGTON, 15. — Včeraj je skupina ameriških znanstvenikov pokazala predstavnikom tiska velik in hkrati z znanstvenega stališča dragocen meteorit. Znanstveniki trdijo, da bo kamen sive barve, ki tehta kakih 10 kg, mogel dati dokaj koristne podatke, ki jih bodo lahko primerjali s podatki, ki so jih dobili ob analizi kamnov in druge snovi, ki so jo prinesli z Lune, da bi s to primerjavo mogli kolikor toliko podrobneje proučiti sestavo vesolja in tudi morda del njegove zgodovine.

Meteorit, o katerem je govor, prihaja iz globljega vesolja, vsekakor z onstran Marsa in je zanimiv še posebej zaradi tega, ker so ga našli le nekaj dni potem ko je padel na Zemljo. Zaradi tega so na meteoritu še povsem opazni znaki radioaktivnosti, t. j. posledica njegove poti skozi kozmične žarke, ko je meteorit potoval skozi vesolje proti Zemlji.

Polnih pet let so skušali ameriški znanstveniki priti do nekega meteorita, s pomočjo katerega bi mogli proučevati sestavo in zgodovino vesolja. Seveda pa je bilo treba priti do takšnega meteorita čimprej, brž potem ko je padel na Zemljo, kajti v nasprotnem primeru se meteorit na zemeljski površini takoj «okuži», z druge strani pa se izgubijo učinki radioaktivnih žarčenj, ki se jim meteorit «nabere» med svojim potovanjem proti Zemlji. Šele pred dnevi je ameriškim znanstvenikom uspelo priti do takšnega meteorita, ki je padel na Zemljo 3. t. m. Ker so meteorološke in druge bližnje postaje zabeležile njegovo pot iz vesolja proti Zemlji, je bilo znanstvenikom lažje priti do njega. Kamen iz vesolja je padel v bližino neke vasi v Oklahomi. Šest dni pozneje so ga že imeli v laboratoriju.

V Hamburgu ustanovili «Nemško stranko seksa»

HAMBURG, 15. — Tu so ustanovili in uradno prijavili oblastem «Nemško stranko seksa». Prvi predsednik nove stranke je založnik časopisa «St. Pauli Zeitung», 36-letni Joahim Driessen. Njegov časopis je skozi vrsto let napadal sleherno publikacijo, sleherni list, ki se je «bolj opolzko» izražal. Sedaj je šel v drugo skrajnost.

Namen nove stranke je ta, da bi začeli «dobo soglasja, v kateri bi mogla vsaka napadalnost ugasniti v zakonskih zvezah ali tudi v tuji postelji». Založnik Joahim Driessen je izjavil enajstim članom, kolikor jih njegova stranka za sedaj šteje, da «Nemška stranka seksa» ne bo sodelovala na prihodnjih občinskih volitvah v Hamburgu, «vsekakor pa bo navzoča na prihodnjih političnih volitvah leta 1973». Če bi hoteli program te stranke strniti v kratko geslo, Nemška stranka seksa se bori za osvoboditev spola».

Če smo pred dolgimi leti, kmalu po vojni, ko je bil človek še lačen ali vsaj ne dovolj sit, mogli imeti «stranko bifteka», ki so jo ustanovili v Bologni, čemu bi sedaj v dobi «eksplozije seksa» ne imeli stranke, ki bi se potegovala za večjo svobodo v spolnosti?

Cervi je zapustil bolnišnico

Oče sedmih bratov, ki so jih leta 1943 ubili nacifašisti je po trinajstih dneh zapustil bolnišnico, v kateri se je zdravil zaradi bronhopolmonitisa. Alcide Cervi boleha za slabim krvnim obtokom, zato ga je sedanja bolezen v začetku zelo oslabila in je bilo njegovo zdravstveno stanje nekaj dni precej slabo. Po nekajkratnih hudih trenutkih, pa si je 95-letni papa Cervi opomogel in je danes že sam šel iz bolnišnice, oprt le na svojo palico. Doma so ga pričakale neveste in številni vnuki in pravnuki.

Duhovniki iz Campiana nasprotujejo celibatu

RAVENNA, 15. — Devet od dvanajstih župnikov vikariata Campiano je zavzelo odklonilno stališče do duhovniškega celibata. V tej zvezi so duhovniki objavili ciklostiliran dokument z naslovom «Poročilo o osebnosti duhovnika po napotkih, ki izhajajo iz diskusije o vprašanju duhovnika, kateri je dala pobudo italijanska škofovska konferenca.»

Duhovniki vikariata Campiano obravnavajo vprašanje z bogoslovnega in sociološkega stališča. V zvezi s prvim pravijo, da kriza, ki je prizadela duhovščino povzroča rastočo negotovost pri duhovnikih. Med drugim navajajo tudi neko pismo sv. Pavla, kjer je zapisano: «Škofovo vedenje mora biti neoporečno, treba da je on mož ene same žene in da je zmožen da vzgaja otroke z vso strogostjo, kajti če nekdo ne zna pravilno ravnati v svoji hiši, ne more niti upravljati božje hiše.»

Ko pa preučujejo vprašanje celibata s sociološkega stališča, devet duhovnikov piše med drugim: «Le, če bomo nastopili kot ljudje v polnem smislu besede, bomo lahko spet vključili v zgodovinsko sociološko stvarnost zemlje krščansko poslanstvo, ki ga nosimo v sebi».

Na kraju pravijo duhovniki v istem dokumentu, da so se odločili za povezanost celibata z duhovniškim poklicem, ko so bili še nezreli, bodisi zaradi starosti, bodisi zaradi semeniškega okolja v katerem so zrasli.

Skupščina «Isolotta» kritizira govor državnega pravdnika

FIRENCE, 15. — Govor generalnega pravdnika pri prizivnem sodišču v Firencah prof. Maria Calamarija ob odprtju novega sodnega leta je vzbudil veliko negodovanje v verski skupnosti «Isolotto».

Na kraju zasedanja skupščine je bil sestavljen zapisnik v katerem člani skupnosti pravijo, da je prof. Calamari po krivem obtozil skupnost, da je zagrešila dejanja «odkrite nestrpnosti», ker se je baje postavila na stališče, da je dovolj, če se sklicuje na duha evangelijev, da bi bila že s tem oproščena obveze, da spoštuje državne zakone. Člani skupnosti menijo, da so te izjave zelo hude, ker prizadevajo in diskreditirajo evangelijskega duha in željo po obnovi krščanskega ljudstva, katerega postavljajo na zatožno klop. V zapisniku je še rečeno, da so dejstva že demantirala pravdnikove izjave, saj se je morala skupnost samo enkrat zagovarjati pred sodiščem in še takrat je bila oproščena. Trdi še nadalje, da izjave visokega sodnijskega predstavnika dišijo po razodetih resnicah, in da se jih ne more vsklajevati z načeli svobode in demokracije ter z duhom vedre objektivnosti, ki bi morala vedno voditi sodnikovo delo.

Na kraju je v zapisniku še pourjeno, da je prof. Calamari «že razsodil» v zvezi z nekim sodnijskim postopkom, ki zadeva skupnost, še preden je o tem razpravljalo sodišče.

STAVKOVNA GIBANJA V ŠPANIJI

Največ stavkajočih delavcev je v Asturiji in Andaluziji

Poleg delavcev nasprotuje vladni politiki tudi baskovsko gibanje

MADRID, 15. — Val stavkovnih gibanj v Španiji se nenehno širi. Kot so že predvidevali, so stavke zajele že več kot polovico asturskih rudarjev, okoli 10.000 kmetov v Andaluziji in približno 1000 kovinarskih delavcev v Barceloni.

Večje stavke v Asturiji trajajo že od 26. decembra lani, ko se je veliko rudarjev pridružilo svojim delovnim tovarišem, ki so začeli stavkati že v začetku decembra. V osrediu sindikalne borbe asturskih rudarjev je podjetje Hunosa, v katerem so voditelji zagrozili, da bodo začeli uvažati premog iz drugih držav. Stanje na tem področju je zelo kočljivo, ker so morali ukiniti celo dobave premoga za zasebno uporabo, a na drugi strani so se železarne znašle v precepu zaradi pomanjkanja te prepotrebne surovine.

Trenutno stanje v Asturiji je sledeče: od 34 rudarskih podjetij jih normalno dela samo deset, 21 jih je popolnoma paraliziranih, a ostala tri dela delajo le na pol.

V teh razmerah se nadaljuje ostra bitka med rudarji in lastniki rudnikov. Ti so zagrozili, da bodo sprejeli stroge ukrepe za normalizacijo dela v rudnikih. Eden od teh ukrepov je brez dvoma tisti, ki zadeva odpustitev z dela več kot 600 rudarjev.

Kot so časopisi že poročali, se španski uradni krogi bojijo, da ne bi te stavke, ki niso samo mezdnega značaja, prerasle krajevni okvir ter se začele spričo svoje politične pomembnosti širiti po vsej Španiji.

Ta nevarnost je tem večja, ker so se razgibale tudi kmečke množice, posebno na jugu dežele, to je v Andaluziji, kjer so lastniški odnosi, še v večji meri kot drugje v Španiji, zelo zaostali. Oblasti se bojijo, da bi morebitna povezava gibanja kmečkega prebivalstva z industrijskimi delavci, ustvarila razmere, ki bi bile nevzdržne za politične in družbene koncepcije sedanje vlade.

Vse to poteka ob zaostreni reakciji španskih uradnih krogov do baskovskega gibanja, pri katerem se nasprotstvo do vladne politike stopnjuje sicer zaradi gospodarskih in socialnih nasprotstev, kar pa še bolj podžiga zavest Baskov, da so samostojen narod, kateremu bi morala španska država priznati vsaj zelo široko avtonomijo.

Danes so v Burgosu in drugih zaporih v baskovskih pokrajinah pripri mnogi Baski, posebno mladinci, ki so vsi več ali manj vključeni v organizacijo ETA. Proces sledi procesu in skoraj v vseh primerih so obsodbe zelo hude. Francov režim ne prizanese niti duhovnikom, ki so pomemben člen upora baskovskega ljudstva proti Francovi diktaturi.

Christian Bellon po izpustitvi na svobodo

KAKO V ZAHODNI NEMČIJI REŠUJEJO ZADEVO ČISTEGA ZRAKU

Bitka s pomočjo filtrov za košček sinjega neba

Posebna opazovalnica, edinstvena v Evropi, ki služi za nadzorovanje izvajanja predpisov - Za nadzorovanje skrbi država - Zapora 153 tovarn

Duisburg je s svojimi 500.000 prebivalci in 150 orjaškimi tovarniškimi dimniki ter še nekaj stotinami manjših kot nekakšen ujetnik dima, škodljivih plinov in saj. V Porurju uživa sloves mesta z najbolj onesnaženim zrakom. Zato so tu tudi ustanovili osrednjo znanstveno opazovalnico, edinstveno v Evropi, kjer s posebnimi televizijskimi kamerami in najprecizneješimi drugimi aparati dan in noč opazujejo in nadzorujejo delovanje dimnikov.

V Porurju, industrijskem srcu Zahodne Nemčije, nimajo glavobolov zaradi brezposelnosti, tudi ni tu stavk zaradi nizkih plač in pomanjkanja denarja za investicije, tu ni težav glede dviga produktivnosti in celo ne v pogledu strukturalnih sprememb — pač pa tu predstavlja pogiavitno tegobo do neznosnosti onesnaženi in usmrajeni zrak. Na prostoru, ki je manjši od Slovenije, je nakopičenih nad 8 milijonov ljudi; tu je osredotočen pretežni del težke industrije, metalurgije, petrokemije in lahke kemije, ki proizvajajo tretjino vsega, kar danes na tem področju usvarjajo v vsej Zvezni republiki Nemčiji, se pravi v vseh njenih desetih pokrajinah. Poleg tega onesnažuje porursko nebo še kakih pet milijonov vozil, kakor tudi dim iz dimnikov stanovanjskih hiš. Vse to — koncentracija ljudi, energetike in strojev — je privedlo do tega, da to najbolj množično človeško naselje v Evropi ne ogrožajo toliko nevarnosti z zemlje, temveč bolj one v zraku.

Že pred desetimi leti so zvezne in pokrajinske oblasti v severnem Porenju-Westfaliji začele s sistematično akcijo čiščenja zraku in odpravljanja posledic škodljivega industrijskega izgorevanja ter za najstrožje nadzorovanje tovarn, prometnih vozil in drugih izvorov škodljivih plinov ter drugih snovi.

Desetletni program od l. 1960 do 1969 v resnici še ni bil povrnil porurski oblasti modrega neba, ki za njim ljudje hrepene, nedvomno pa je, da je v znatni meri izboljšal zadevni položaj oziroma stanje. S tem programom sta bili zvezna in pokrajinska vlada v Bonnu in Düsseldorfu, kakor tudi vsi lastniki tovarn, drugih pogonov, rafinerij in motornih vozil, obvezani aktivno vključiti se v to akcijo in omenjeni program podpreti. Najprej je bil sprejet zakon o vzdrževanju čistoče zraka, zatem predpisi za odpravo črnega dima, nato predpisi o tovarnah cementa, nadalje oni v zvezi z industrijskim prahom, žveplenim dvokisom, predpisi za parne centrale in koksarne, za visoke peči, za nadzorstvo nad kemijskimi obrati, za bitumenska in asfaltna dela, za omejitev izpuščanja ogljikovega monoksida v industriji in prometu. Sprejetih je bilo nadalje šest zapovrstnih predpisov o nadzorovanju izgorevanja plinov, ki uhajajo skozi tovarniške dimnike, z natančnimi obveznostmi tovarn, podjetij in posameznikov.

Ne samo za sleherno industrijsko panogo, marveč celo za vsako tovarno posebej obstajajo natančni predpisi, kakšne količine škodljivih plinov je dovoljeno spuščati oziroma, od kje je treba začeti z odpravljanjem onesnaževanja s pomočjo tehničnih naprav, s sodobnimi filtri in na osnovi vseh predpisanih drugih ukrepov. Toda vsi ti dokaj številni in zapleteni predpisi bi ostali le mrtva črka, če bi se v praksi ne pristopilo tudi k zelo ostri kontroli glede tega, ali se in kako se izvajajo. Organizacija nadzorstva nad vsem tem je v ogroženih krajih v rokah države.

Najprej je bila vzpostavljena stalna služba nadzorstva zraku v dvanajstih velikih mestih Porurja, v katerih živi nad štiri milijone prebivalcev. To nadzorstvo izvaja nekaj ustanov, ki se poleg svojih lastnih strokovnjakov za te potrebe obračajo za sodelovanje tudi na razne univerzitetne in tehniške visoke šole ter inštitute. Pokrajinski urad za borbo proti onesnaževanju zraka ima šest oddelkov, med drugim: oddelek za nadzorovanje in merjenje škodljivih izhlapevanj, za zmanjšanje onesnaženosti zraka, za preprečevanje škodljivih poslediic industrijskih plinov na rastlinski svet, za zaščito pitne vode pred kemičnimi in drugimi škodljivimi odpadki, za odpravljanje škodljivih posledic pretiranega ropota in trescnja, ki ga povzročajo industrijske ali prometne naprave oziroma sredstva.

Nadzorovanje zraka nikakor ni le kaka postranska odgovornost. Tovarne in ostala gospodarska podjetja so obvezna prevzeti ustrezni del stroškov omenjenega javnega nadzorstva, kakor morajo na osnovi predpisov tudi izpolnjevati vse naloge v zvezi z racionalizacijo in vgrajevanjem dopolnilnih naprav, s pomočjo katerih se zmanjšuje ali povsem odpravlja izpuhtevanje škodljivih plinov, vonjev ali tekočih kemijskih odpadkov. Izdatki za te namene znašajo nad 250 milijonov mark letno.

Takisto plačujejo tovarne določen delež za finansiranje sistema nadzorstva, čemur se v nobenem primeru ne morejo ogniti. Sicer pa so njihovi lastniki tudi sami uvideli, da je zanje vsekakor ceneje, če obstaja takale splošna, javna nadzorna služba, kakor pa če bi to moral poskrbeti vsak zase.

Samo v teku l. 1968 je ta služba v Porurju 1961-krat intervenirala zaradi omejitve industrijskega izgorevanja ter izdala 2898 nalogov za izboljšanje industrijskih kurilnic, 1688 nalogov za popravilo filtrov proti prahu in plinom v tovarnah in posredovala, da se je po predpisih uredilo 2554 dimnikov. Nad 200-krat je intervenirala nadalje tudi tako, da je omejila poslovanje raznih podjetij, kolikor njihove naprave niso ustrezale predpisom, in zaukazala zaporo 153 tovarn, ker se niso držale predpisov glede zaščite čistoče zraka.

Eksperimentalna opazovalnica s televizijsko kamero je v Duisburgu bila postavljena na krovu najvišje mestne zgradbe na pobudo samih meščanov. Le-ti so bili ugotovili, da se onesnaženost zraku povečuje v teku noči. Tedaj namreč tovarne izključijo svoje filtrske naprave, tako da se industrijski plini, dim, saje in prah nemoteno vale proti nebu in malone zasipujejo mesto s svojo nesnago. S pomočjo že omenjenih naprav opazovalnice, pa so zdaj te tovarne tudi v največji temi pod stalnim nadzorstvom in je registriran sleherni njihov prekršek v tem pogledu. Kazen kršilca predpisov pa znaša najmanj 5000 mark.

Z omenjenimi ukrepi se je onesnaženost zraku od l. 1963 zmanjšala od 22 na 5 odst. Program do l. 1973 pa predvideva skrčenje onesnaženega področja za skoraj eno tretjino. Pri tem bodo glavni napori posvečeni borbi proti žveplenemu dvokisu, katerega delovanje je najškodljivejše in tudi med prebivalstvom povzroča največ skrbi, nastaja pa pretežno z izgorevanjem premoga in nafte.

Bitka proti «smogu» v Porurju, bitka za košček modrega neba v tem kraljestvu industrije, bo še dolgo trajala. Vendar to nebo, lahko rečemo, že danes ni več tako pošastno temno kot pred šestimi ali sedmimi leti.

PRESTOLNICA AMERIŠKEGA FILMA NA RAZPOTJU

Bo pomlajena generacija dala Hollywoodu novo smer?

«Star sistem» še drži, ne vlečejo pa več «superspektakli» Ameriško kinematografsko občinstvo zahteva nov film

Hollywood je na križpotju? Kakšne perspektive ima ta nekoč slovita filmska prestolnica? Pravzaprav Hollywood le spominja na nekdanjo zlato dobo in je le legenda, ne pa tisto, kar je nekoč bil? Je Hollywood še vedno toliko močan in vpliven, da bi mogel dati svoj pečat ali vsaj poseči v mednarodno filmsko areno?

Vse to so vprašanja, ki se postavljajo v ameriškem glavnem filmskem centru — v Hollywoodu.

Glavna skrb Hollywooda je trenutno ta, kako se zoperstaviti konkurenci televizije, ki danes ne le v ZDA pač pa malone po vsem svetu dospeva v vedno več domov in jemlje kinematografom zvesto publiko. Večina ljudi, ki so nekoč tako radi obiskovali kinematografe, sedi sedaj pred malimi zasloni v svojih stanovanjih.

Vodilni ljudje v Hollywoodu so do konca lanskega leta računali, da bodo pritegnili občinstvo s tem, da mu bodo nudili tako imenovane «superkolose», velikanske filme po navadi v barvah, ki da bodo spet privabili ljudi v kinematografe. Vodilni ljudje v Hollywoodu so računali s tem, da bo veliko platno, na katerem bo veliko bogastva, barv, množic in razkošja odtegnilo poprečnega človeka od malega ekrana in ga pripeljalo spet v kinematografsko dvorano. Toda praksa je pokazala, da so bili ti računi zgrešeni. Skupne izgube velikih hollywoodskih producentov so v minulem letu dosegle ogromno vsoto 130 milijonov dolarjev, kar je okoli 80 milijard lir. Samo Darryl Zanuck je v dveh svojih «superspektaklih» izgubil 18 milijonov dolarjev.

Med zelo dragimi filmi, ki so doživeli finančni neuspeh, so tudi filmi, ki so jih režiserji dobro pripravili in računali z uspehom pri kritiki in občinstvu. In vse to ni uspelo, pač pa je uspel kak film, ki je razmeroma malo stal in v katerem niso igrali znani umetniki.

Iz tega bi mogli sklepati, da je odpovedala formula, ki so jo hollywoodski ljudje imeli za edino pravilno, to se pravi formula, ki je predvidevala bogate in razkošne «superspektakle» z velikimi filmskimi imeni? Seveda je ta formula logična posledica mišljenja ljudi, ki odločajo o dejavnosti Hollywooda, saj gre ali bolje je šlo za ljudi, ki so že dobro ali celo krepko v letih in ki niso računali s tem, da se je okus tudi ameriškega občinstva nekoliko spremenil. Poslovni ljudje so sicer opazili, da je treba nekaj storiti, da bi ponovno vzpostavili stik z občinstvom, ki je začelo zapuščati kinematografske dvorane in se zapirati v svoje salončke pred mali ekran, toda le filmski režiserji z bolj občutljivim posluhom za razpoloženje občinstva so dojeli, da filmi s temami «za odrasle», za rafinirane komedije in mojstrstvo predstavlja tisto, kar bi moglo ameriško občinstvo ponovno pritegniti. V ZDA 60 odst. kinematografskega občinstva predstavljajo ljudje izpod 30 let starosti. Takšnega občinstva ne bo nihče pritegnil več z velikimi filmi, s kolosi in superkolosi, posebno pa ne z glasbenimi komedijami ali s filmi, ki moralizirajo ali govore o ameriških junaštvih na Pacifiku v zadnji vojni. 60 odst. ameriške publike hoče v filmu videti sebe, svoje probleme, svoje življenje. Mnogi iščejo v kinematografu celo rešitev ali vsaj odgovor na lastna vprašanja.

In tako se je zgodilo, da je Hollywood celo vrsto let po francoskem, angleškem in italijanskem filmu začel končno proizvajati tudi filme, ki obravnavajo socialne in gospodarske probleme ZDA in to ne s stališča določenih poslovnih krogov, ne gledano skozi rožnata očala, kot bi si nekateri želeli, pač pa gledano s stališča mladih ljudi, ki se ne znajdejo več v družbi, mladih ljudi, «ki so obsojeni na Vietnam ali na življenje ob robu velikega življenja, na življenje ob robu družbe, ker se v to družbo ne marajo integrirati». Da bi se temu občinstvu dalo tisto, kar ga dejansko privlačuje, je vedno več filmov s socialno tematiko.

Drugi moment, ki se zelo upošteva, je problem seksa. Nekateri menijo, da bo ta zvrst filma letos dosegla svoj vrhunec in da bo nato seksualna tematika in pol-tenost nasploh v filmu začela upadati. So pa tudi ljudje, ki menijo, da bi s tem začelo upadati tudi novo zanimanje za film, kajti brž ko se mlajše občinstvo nasiti poltenosti, ga ne bodo zlahka pritegnili v kinematograf s čim drugim.

Že prej smo rekli, da so proti pričakovanju in mnenju starih strokovnjakov uspeli nekateri ceneni filmi brez filmskih zvezdnikov in zvezdnic. Zato se postavlja vprašanje, ali imajo v novem filmu oziroma v filmih z novo tematiko, filmski zvezdniki in zvezdnice še svoje mesto in ali ga niso že izgubili. Hollywood je poznal svoj «star sistem», torej «sistem zvezd». Toda že dolgo je tega, ko so v Hollywoodu nekateri ugotavljali, da je ta sistem odpovedal, da se je preživel.

In vendar nimajo prav niti ti. Celo ni nujno, da se je «star sistem» preživel, če je uspelo nekaj filmov brez velikih imen, kar smo povedali že prej. Konkretni podatki namreč pravijo, da filmi, v katerih se pojavljajo velike zvezde, imajo še vedno velik uspeh. Zanimivo je pri tem, da prihajajo v poštev glede tega nove zvezde vrste Raquel Welch, pa tudi filmske zvazde kot je Elisabeth Taylor. «Star sistem» je torej še živ.

Ko smo tako analizirali stanje, se postavlja vprašanje, kaj Hollywood predvideva za bližnjo bodočnost, to se pravi za letošnje leto. V nasprotju s tem, kar je bilo rečeno pred nedavnim, da se bo Hollywood odslej omejeval na snemanje TV filmov, se v hollywoodskih krogih govori sedaj, da bodo v letošnjem letu snemali zelo veliko filmov, običajnih celovečernih filmov, le da ne bodo to «superspektakli» pač va običajni «mali» filmi.

In še nekaj je vredno dodati v zvezi s sedanjim stanjem v Hollywoodu in z njegovo bodočnostjo. Gre za tako imenovano zamenjavo generacij v vrstah producentov. To pa hkrati pomeni konec določenega obdobja. Pred dvema letoma ni bil še nikomur znan ustanovitelj nekega koncerna, ki je odkupil družbo «Paramounth». Danes je to eno največjih imen Hollywooda. Prav tako je prešla v druge roke družba «Warner Bross». Pred nekaj meseci pa je neki posloven človek iz Las Vegasa prevzel družbo «Metro Goldwyn Mayer». Kakor vidimo, so tri največja podjetja Hollywooda prešla v nove roke. Prihod nove generacije, v glavnem mlajših poslovnih ljudi, pa pomeni lahko tudi prihod novih idej, vsaj iskanje novih poti, verjetno pa tudi uvajanje novega duha v studie, ki so že zaudarjali po zatohlosti. To bi znalo prinesti Hollywoodu ne le trenutno rešitev, pač pa možnost razvoja za nekoliko daljšo dobo.

PREJELI SMO

GAZZETTA ANTIQUARIA — Anno VII, n. 7, Dicembre 1969 — Firenze.

NUOVE STRUTTURE DEMOCRATICHE — Milano — Anno I — Gennaio 1970.

EUROPA INFORMAZIONI — Bollettino in otto lingue del Consiglio d'Europa, n. 4 — Anno 1969.

PRED NEDELJSKIM KONCERTOM V KULTURNEM DOMU

Danes predstavljamo gosta Marcosignorija

Gervasio Marcosignori, ki so mu vzdeli tudi ime «pesnik harmonike»

Omenili smo že nekajkrat harmonikarskega mojstra Gervasia Marcosignorija, ki bo v nedeljo popoldne nastopil v Kulturnem domu. Posvetili bi mu še nekaj besed, čeprav ga v Trstu precej ljudi že pozna.

Marcosignori se je začel ukvarjati s harmoniko, ko je bil še zelo mlad, še v otroških letih. Leta 1947 je zmagal na prvem natečaju v vsedržavnem okviru. Star je bil komaj petnajst let. Tedaj se mu je tudi odprla pot, ki ga je nekaj let kasneje privedla do svetovnega slovesa.

Nastopal je skoraj v vseh evropskih državah, kjer ga je kritika vedno pohvalila. Neki angleški kritik ga je imenoval — pesnika harmonike». Marcosignori je bil namreč prvi, ki je s harmoniko izvajal na umetniškem nivoju simfonično in klasično glasbo. Iz sorazmerno enostavnega glasbila, kot je harmonika, ki jo kljub vsemu še mnogo ljudi prišteva med folklorne inštrumente, ki naj spremljajo ples na vaškem trgu ali petje v gostilni, je znal on izvabiti take melodije in priredbe, da je vsepovsod navdušil občinstvo in prepričal najbolj skeptične kritike.

Nastopal je vsepovsod: v Wiener Konzerthausu na Dunaju, na glasbeni šoli v Innsbrucku, v Palaciu de la Musica v Barcelloni, v Delphi Palacu v Berlinu, v Royal Festival Hallu v Londonu, na Tednu glasbe v Stuttgartu. Še posebno velik ugled uživa v Angliji in Nemčiji, kjer je večkrat snemal za televizijo. Ko bi hoteli naštevati še vsa italijanska mesta, v katerih je nastopal, bi verjetno porabili preveč prostora.

Omenili bi še najpomembnejše nagrade, ki jih je prejel: že leta 1957 mu je tovarna harmonik Farfisa podarila «zlato harmoniko», to je posebno odlikovanje za sloves, ki ga je harmonika pridobila po njegovi zaslugi po vsem svetu. Dve leti kasneje so mu podelili svetovni harmonikarski «Oscar», ki naj bi pričal, kako je dvignil in obogatil sloves harmonike, da je sedaj enakovredna vsem ostalim glasbilom. Rojstno mesto mu je podarilo plaketo s posvetilom. Tudi za naštevanje ostalih nagrad, ki jih je začel prejemati od vsega začetka, bi bilo potrebno preveč prostora. Lahko samo rečemo, da se je na vsakem tekmovanju izkazal in zasedel najboljša mesta.

Mogoče bi se ustavili še za trenutek pri Marcosignoriju, toda ne kot umetniku, temveč kot pri človeku. Mogoče bi kdo mislil, da nastopa samo v svetovno znanih dvoranah in televiziji. Marcosignori zelo rad nastopa v skromnih dvoranah, pred preprostim občinstvom. Njemu je smoter glasba, ki jo rad posreduje vsakomur, ki ga posluša. V Trstu je nastopal že večkrat, tudi na podeželju, tržaško občinstvo mu je priljubljeno, ker ga toplo sprejme.

Tega človeka bomo v nedeljo poslušali v Kulturnem domu in lahko rečemo, da je ponudbo res navdušeno sprejel. Predložil pa je zelo zahteven program, ki ga bo izvajal na elektronski harmoniki. To je sorazmerno novo glasbilo, približno sedem let je preteklo, odkar so ga izdelali. Z njim bo posnemal zvoke raznih glasbil in orkestra, iz njega bo izvabil najrazličnejše zvoke, tako da bo marsikdo pozabil, da umetnik igra samo na harmoniko.

O deficitu v zunanjetrgovinski bilanci ZDA

WASHINGTON, 15. — Ameriška zunanjetrgovinska bilanca za leto 1969 se je zaključila z enim največjih deficitov, kar so jih ZDA kdaj koli imele. To se je zvedelo v dobro obveščenih krogih, ki že vnaprej poročajo o tem, pa čeprav bodo uradni podatki o tem deficitu in o zunanjetrgovinski bilanci nasploh objavljeni šele konec meseca.

Po mnenju finančnih krogov, ki potrjujejo te domneve in trditve, se bo letošnji primanjkljaj v ameriški zunanjetrgovinski bilanci povzpel na približno 8 milijard dolarjev, kar je okoli 5000 milijard lir v naši valuti. Do te številke so prišli na osnovi podatkov za prvih devet mesecev lanskega leta. Vsekakor gre za izredno visoko številko v relativnem in absolutnem smislu, kajti doslej so ZDA zabeležile rekordni zunanjetrgovinski deficit leta 1960, ko so uvozile več blaga kot ga izvozile v vrednosti 3 milijard 900 milijonov dolarjev.

Čeprav so gornji podatki za Washington dokaj zaskrbljujoči, se nekateri tolažijo z dejstvom, da je bil gornji račun napravljen na osnovi podatkov za prvih devet mesecev minulega leta, medtem ko da je bila mednarodna trgovinska izmenjava ZDA v zadnjih treh mesecih povsem drugačna, za ZDA celo dobra, kajti od oktobra do decembra lani naj bi se bila ameriška zunanjetrgovinska bilanca zaključila z aktivom v znesku ene milijarde dolarjev.

Čeprav se, kot smo že rekli, nekateri s tem tolažijo, so drugi mnenja, da tudi ta milijarda pribitka, kolikor za pribitek gre, kaj malo zaleže v primerjavi z 8 milijardami deficita iz prvih devetih mesecev, ko so ZDA dosegle ali bolje doživele v svoji zunanjetrgovinski bilanci že razmerja, ki zaskrbljujejo ne več le Belo hišo, pač pa tudi mnoge druge zainteresirane kroge.

In vendar je pribitek, ki da so ga zabeležili v zadnjih treh mesecih, presenetil tudi najvišje funkcionarje ameriškega ministrstva za zunanjo trgovino ter zakladnega ministra, ki da so tudi za zadnje trimesečje lanskega leta predvidevali deficitno stanje.

Po mnenju izvedencev je treba ta izreden deficit pripisati predvsem nekaterim nekontroliranim pojavom, ki so se dogajali na področju kapitala. Posamezne družbe so namreč «z lahkoto» vlagale svoja sredstva v tujini in to v zvezi z raznimi omejitvami v investicijah v samih ZDA. Sicer pa tudi najnovejši ukrep Bele hiše in sicer krčenje programa NASA ter krčenje vojaškega proračuna spada na področje finančnih ukrepov, ki se povezujejo s primanjkljajem v zunanjetrgovinski bilanci in z nevarnostjo inflacije, ki da jo bo težko ustaviti, kot se zatrjuje v ameriških in tudi izvenameriških finančnih krogih.

ZNANSTVENIK, KI PRINAŠA REŠITEV GLUHONEMIM

Sistem prof. Petra Guberine se čedalje bolj uveljavlja

Doslej so ga uvedli še v celi vrsti dežel na treh celinah - Na osnovi istih predpostavk se je lotil tudi problema slepote

Pravzaprav smo o tem tihem hkrati pa tako marljivem znanstveniku že pisali, vendar se bomo k njemu vrnili, kajti od tedaj, ko smo prvič zabeležili v našem dnevniku ime Petra Guberine, se je njegov sloves še bolj razširil, njegov sistem pa je postal že veljaven v širokem svetu. Za kaj gre in za koga? Gre za jugoslovanskega strokovnjaka za sluh prof. dr. Petra Guberino in za njegov sistem rehabilitacije sluha in govora.

Še ni dolgo tega, ko je prof. dr. Petar Guberina dobil v Parizu visoko priznanje: red viteza legije časti. To je visoko priznanje, pa čeprav ga bolj redko dajejo znanstvenikom.

Prof. Petar Guberina se je uveljavil s svojim izvirnim načinom, kako pomagati ljudem, ki imajo motnje v sluhu in v govoru, posredno pa tudi, kako si pomagati, da bi se prej naučili tujega jezika. V svojih raziskovalnih delih je Guberina začel pri predpostavkah, ki so jih pred njim že drugi ugotovili in dokazali, da namreč visoko specializirani deli posameznih čutil ali tako imenovani nevronski vodi, ki vodijo do določenih centrov, niso nezamenljivi in zato se njihova funkcija da nadomestiti, če ne v celoti, vsaj deloma in se morejo zato aktivirati novi «mehanizmi» ali nove poti, kar pa da je odvisno od primera do primera.

Kar zadeva sluh, bi mogli gornje načelo deducirati na naslednje: za splošnim pojmom «gluhosti» se je pogosto odkrilo več različnih okvar na raznih delih slušnega organa. S tem pa so se pokazale tudi nove možnosti za rehabilitacijo. Če drugje ne, pa vsaj tam, kjer se je mogla ugotoviti okvara.

S tem da je kombiniral te svoje izvirne zamisli z možnostmi, ki mu jih nudi sodobna elektronika, je prof. Guberina razvil metodo, pravzaprav na več načinov, ki so dali dokaj pozitivne rezultate. Pacienti, katerim bi do včeraj nihče ne pripisal možnosti, da bi jim kakor koli še pomagali, so dobili nove poti k rešitvi. Slišati in govoriti — za gluhoneme otroke in tudi odrasle ljudi — ni bilo več nekaj abstraktnega, nekaj nedosegljivega. Za mnoge ljudi, ne samo v Jugoslaviji pač pa tudi drugod po svetu, je beseda SUVAG postala magična. SUVAG pa je kratica sistema rehabilitacije po metodah prof. dr. Petra Guberine.

Nobeno zdravilo ne more pomagati prav vsem. Prav tako so tudi načini zdravljenja zagrebškega strokovnjaka naleteli na primere, točneje rečeno na ljudi, ki te načine sprejemajo in podpirajo, in na ljudi, ki jih odklanjajo. Med nasprotniki sistema SUVAG so seveda ljudje, ki trdijo, da jim sistem ni pomagal in ga zato ne sprejmejo. Hkrati pa odklanjajo tudi načela, s katerimi se je bil Guberina lotil svojega dela.

Toda metoda se je začela praktično uvajati. In to ne le v njegovem okolju v Zagrebu, pač pa tudi v inozemstvu. Njegovi centri za rehabilitacijo sluha in govora so danes razširjeni že na treh celinah. V Franciji jih imajo že dvajset, v ZDA pet, v Zahodni Nemčiji dva, prav toliko v Kanadi. Z enakimi centri so začeli nadalje v Švici, Bolgariji, Romuniji in še v kaki drugi evropski državi. Eno tako središče imajo v Argentini, v Braziliji pa kar štiri medtem ko so v Belgiji uvedli ta sistem že v vseh šolah, posebej pa delata v Belgiji še dva specializirana inštituta. Za metodo SUVAG se zanimajo še Španci in Sovjeti. Avdiovizuelna globalno-strukturalna metoda služi tudi za učenje desetih jezikov in to je splošno sprejet tovrsten sistem, ki ga mnogi smatrajo kot najboljšega.

V deželah, kjer so uvedli te centre za rehabilitacijo, je domači tisk zelo veliko pisal in govoril o «jugoslovanski metodi». V zagrebškem centru skrbno zbirajo izrezke iz tujih časopisov, ki pišejo o tem.

Rehabilitacija sluha in govora prinaša posamezniku veliko več kot bi mogel človek računati na prvi pogled. Za prizadetega človeka je izredno pomembno tudi to, da se otrese kompleksa manjvrednosti in kompleksa, da je v breme okolici in družbi, kajti vsak, ki se znajde v takšnem položaju, ve, da je kot defektno bitje, več ali manj v breme okolici in družbi.

Toda rehabilitacija prinaša tudi drugo povsem praktično korist. Človek, ki smo mu pomagali, da se je rešil te napake, ni več prisiljen izbirati med zelo omejenim številom poklicev, kolikor kak poklic sploh more sprejeti, ampak more svoje težnje, svoje ambicije tudi razširiti, saj se z odstranitvijo napake odpirajo pred njim široke možnosti dejavnosti. Prof. Petar Guberina je glede tega imel doslej že veliko zaslug in zadoščenj, da je rešil veliko «brezupnih primerov». In prav to ga je spodbudilo, da se je v zadnjem času usmeril še na drugo področje in sicer na to, kako pomagati tudi slepcem. Prezgodaj bi bilo govoriti o kakih uspehih, in vendar je upati, da bo zagrebški strokovnjak tudi na tem področju uspel, kot je na področju, ki smo ga pravkar opisali.

Filmski umetnici Bebi Lončar napovedujejo lepo bodočnost. Doslej se je izkazala v več filmih. Ker je mlada, lepa in tudi talentirana, ji uspeh ne more uiti.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Trmasto vztrajanje na nekem stališču, ki se je že preživelo, je nepriporočljivo. Motnje v čustvenih odnosih.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Zadeli boste natančno v sredino cilja, kakor ste se bili namenili. Srečanje in pogovor z nekim tekmecem v ljubezni.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Vrnjen vam bo dolg, ki ste ga že bili izbrisali. Čustva: menite se za to, kar vam bo povedala draga oseba.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Dobre zveze z nekim inozemskim partnerjem vam bodo odprle novo pot. Dvignil se vam bo družabni ugled.

LEV (od 23.7. do 23.8.) Nenadno poslabšanje odnosov z enim od vaših sodelavcev. Iskreni odnosi v družini se bodo še utrdili.

DEVICA (od 24.8. do 22.9.) Nujni so delni popravki v vašem najnovejšem delovnem programu. Ne vmešavajte se v družinska vprašanja, ki se vas ne tičejo.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Naloge, ki vam je bila naložena, se lotite nadvse previdno. Nepričakovana zaostritev v prijateljskem krogu.

ŠKORPION (od 23.10. do 22.11.) Nekatere obljube nekega vašega partnerja nimajo nobene osnove. Neka kritika vam bo pomagala

STRELEC (od 23.11. do 21.12.) Uspeh, ki ga boste dosegli na strokovnem področju, za vas ne bo bistvenega pomena. Prehodne srčne tegobe.

KOZOROG (od 22.12. do 20.1.) Odložen bo na kasneje neki važen sestanek. Zaupajte osebi, ki vam bo prinesla neko sporočilo.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Slabo kaže v zvezi z nekim načrtom, ki se zanj navdušujete. Zanimiva izpoved ljubljene osebe.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Dobili boste finančna sredstva, ki ste se zanje potegovali. Spodbudna vest o

RADIO TELEVIZIJA

PETEK, 16. JANUARJA 1970

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Šola; 12.00 Elektronska harmonika; 12.10 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Trio Boschetti; 17.20 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Šola; 18.50 Sodobni slov. skladatelji; 19.10 Lamberti-Bocconi: V velikih višinah; 19.30 Priljubljene melodije, 20.00 Šport; 20.35 Gospodarstvo in delo; 20.50 Operna glasba; 21.50 Jazz; 22.05 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Radijska priredba; 15.30 Trio Boschetti; 17.10 Zborovsko petje.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.00, 19.15 Poročila; 6.40 Jutranja glasba; 7.40 Vesela glasba; 8.00 Plošče; 8.30 Zbori in baleti; 9.00 Orglar; 9.30 Ital. narodne; 10.15 Prisluhnimo jim skupaj; 11.00 Orkester Ellis; 11.15 Nove plošče; 11.30 Lahka glasba; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 14.05 Domače kronike; 14.15 Mali ansambli; 15.30 Top-pops; 16.20 Mladi izvajalci; 16.40 Kulturna panorama; 17.10 Simf. koncert; 18.00 in 19.30 Prenos RL; 19.00 Ansambel Sweedes; 22.10 Pisana glasba; 22.35 Nočni recital.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Jutranje pesmi; 9.00 Pisan glasbeni spored; 12.10 Kontrapunkt; 12.38 Iz dneva v dan; 13.30 Kratke radijske igre; 14.16 Pisan spored; 16.00 Program za najmlajše; 16.20 Program za mladino; 18.00 Dogodki in odmevi; 19.05 Glasbeni spored; 20.15 Staro krščanstvo; 20.45 Črni humor; 21.15 Simf. koncert.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 8.40 Protagonisti; 10.00 Radijska priredba; 10.35 Telefonski pogovori; 12.35 Program z Milvo; 14.00 in 16.50 Zakaj in kako?; 14.00 Juke box; 15.00 Poljudna enciklopedija; 15.40 Kolesa in motorji; 17.35 Enotni razred; 17.55 Glasbeni aperitiv; 20.10 Program z R. Pisujem; 21.00 Kronike Juga; 21.15 Knjižna oddaja.

III. PROGRAM

10.00 Beethoven in Bartok; 10.45 Glasba in podoba; 11.15 Brahmsova sonata opus 99; 11.45 Sodobna ital. glasba; 12.20 Chopinova klavirska glasba; 14.00 Glasba izven programa; 14.30 Portret avtorja: Hindemith; 15.15 Pizzetti: «La sacra rappresentazione di Abramo e Isacco»; 16.35 Telemannov kvartet štev. 1; 17.10 Angleščina; 17.40 Jazz; 18.15 Gospodarska rubrika; 18.45 Kulturni pregled; 19.15 Koncert; 20.15 Problemi socialne medicine; 20.45 Socializem v Španiji; 21.30 Razmere gledališkega avtorja v Italiji.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.15 Odrska glasba; 10.55 Dve Scarlattijevi sonati; 12.30 Cherubini: «Medea» (odlomki); 14.50 Na sporedu je Paderewski.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Rekreacija; 7.10 Obvestila; 7.45 Inform. oddaja; 8.04 Operna matineja; 9.05 Pionirski tednik; 9.35 Ansambel B. Lesjaka; 9.45 Makedonske narodne; 10.15 Pri vas doma; 12.10 Razpoloženjska glasba; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Ženski kvartet in Fantje na vasi; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Skladbe za mladino; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.30 Napotki za turiste; 15.40 Händel: «Ognjemet», suita; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Človek in zdravje; 17.15 Koncert po željah; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Rad imam glasbo; 18.50 Ogledalo našega časa; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Štirje kovači; 20.00 Akademski zbor iz Valparaiza; 20.30 «Top-pops 13»; 21.15 O morju in pomorščakih; 22.15 Besede in zvoki; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Jazz — klub.

ITAL. TELEVIZIJA

9.30 Šola; 12.30 Znanstvena antologija; 13.00 Zgodovina avtomobila; 13.30 Dnevnik; 15.00 Ponovitev šole; 17.00 Spored za najmlajše; 17.30 Dnevnik; 17.45 Program za mladino; 18.45 Koncert; 19.15 Življenje v ZDA; 19.45 Šport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 TV tednik; 22.00 Smrt Ivana Iljiča, po romanu Leva Tolstoja; 23.15 Dnevnik.

II. KANAL

17.00 Konjske dirke; 18.30 Angleščina; 21.00 Dnevnik; 21.15 Giovanni ed Elviruccia; 22.15 Tri mesta v vojni: Leningrad.

JUG. TELEVIZIJA

20.00, 23.35 Poročila; 18.00 Dve poljski pravljici; 18.15 Obzornik; 18.30 Mladinski klub; 19.00 Mozaik;

19.15 Slovenci v videmski pokrajini včeraj, danes in jutri;

19.45 Cikcak; 20.35 Oče tudi — filmska komedija; 22.05 Quiz 70 TV Beograd.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 12,5, najnižja 8,1, ob 19. uri 12,4 stop., zračni tlak 1001,6 stalen, veter 12 km/h jugovzhodni, vlaga 86 odst., padavine 7,7 mm, nebo pooblačeno, morje skoro mirno, temperatura morja 9,7 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 16. januarja
TOMISLAV
Sonce vzide ob 7.42 in zatone ob 16.48 — Dolžina dneva 9.06 — Luna vzide ob 11.45 in zatone ob 2.3
Jutri, SOBOTA, 17. januarja
ANTON

SEJA DEŽELNEGA ODBORA

Podvojitev deželnih prispevkov za javna dela krajevnih ustanov

Letos bo prispevala dežela za kritje obresti od posojil za javna dela 600 milijonov lir

Deželni odbor je na svoji zadnji seji na predlog odbornika za javna dela Masutta dokončno opredelil zakonski osnutek, na podlagi katerega se za finančno leto 1970 zvišajo prispevki krajevnim ustanovam za razna javna dela od 300 na 600 milijonov lir. Te prispevke dajejo na podlagi deželnega zakona št. 23 iz leta 1966, in sicer za dobo 20 let v višini 6 odstotkov za plačevanje obresti od najetih posojil v omenjeni namen.

Z zvišanjem vsote bodo lahko ugodili večjemu številu prošenj ter pomagali raznim občinam in pokrajinam, ki so zabredle v težave, ker niso imele dovolj sredstev za razna nujna javna dela, tako da je bila vzklicna cena na raznih dražbah za ta dela prenizka in se ni ponudilo zanje nobeno podjetje. Z deželnimi prispevki bodo lahko to ceno zvišali, saj se je v tem času tudi vse podražilo.

Z novim zakonskim osnutkom bodo dejansko ponovno finansirali zakon, ki je v prvih štirih letih svojega obstoja pokazal, da je zelo koristen. Skupno so na podlagi tega zakona vložili 2581 prošenj, dežela pa jih je sprejela 896 za skupno 22,5 milijarde lir. Podvojitev sredstev za plačevanje obresti bo podvojila tudi število javnih del, ki jih bo moč s tem denarjem opraviti. Pri tem gre zlasti za razna nujna higienska dela, kot so kanalizacija in vodovodi.

Odložena odobritev sporazuma strank leve sredine in SS

Včeraj smo na kratko poročali, da je pokrajinsko vodstvo PSU odločilo razpravljanje o novem sporazumu o sodelovanju strank leve sredine in Slovenske skupnosti o sodelovanju v krajevnih ustanovah. Včeraj pa se je zvedelo, da so na prošnjo PSU odložili odobritev dokončnega sporazuma na prihodnji teden.

PSIUP obsoja fašistično izzivanje

Tržaška federacija PSIUP opozarja javno mnenje na vsakdanje izzivanje dobro znanih fašistov proti dijakom, ki so somišljeniki levičarskih strank ali izvenparlamentarnih opozicijskih skupin. Do tega izzivanja prihaja pred licejem «F. Petrarca», pred stanovanji ali pred sedeži in krožki omenjenih skupin. Stranka opozarja tudi na odgovornost krajevne policije, ki z vnemo preiskuje stanovanja in sedeže levičarjev, ki pa kaže vsaj sumljivo oščajanje, ko gre za ukrepe proti fašistom v teh primerih.

Zahteve komunistov Sv. Marka in Arzenala

Sekciji KPI Sv. Marka in Arzenala sta izdali letak, v katerem pravita, da je dalo naročilo za predelavo dveh ladij v Arzenalu povod za vzhičene izjave glede prihodnosti Arzenala - Sv. Marka. V letaku se ne podcenjujeta važnost teh naročil in korist, ki jo bodo od nje imela tudi mala podjetja, toda se hkrati poudarja, da ostanejo glavna vprašanja še vedno odprta. Prihodnost obratov in trajna zaposlitev se ne moreta zagotoviti s samimi popravili ali predelavami, marveč le z gradnjami novih ladij posebne vrste. Zato je treba ohraniti v obratih Arzenal - Sv. Marko primerno število zaposlenih, dokončno zagotoviti vse površine, vštevši splavišče št. 1, ki so potrebne za nove gradnje ter zaposliti mlado delovno silo.

Kdor zahteva popolno izpolnitev sprejetih obveznosti, ne nasprotuje pridobljenim naročilom. Spričo gmotnih žrtev delavstva in prebivalstva v obrambi ladjedelnic je dolžnost vlade, da se takoj izreče o odprtih vprašanjih. Ravno na tem torišču se morajo pomeriti razne krajevne politične sile.

PO PREVZEMU MESTA V LANSKEM DECEMBRU

Obisk pri prof. Francu Drolcu, lektorju za slovenski jezik na tržaški univerzi

Na podlagi konvencije o kulturnem sodelovanju med Italijo in Jugoslavijo je filozofska fakulteta ljubljanske univerze preteklega decembra imenovala prof. Franca Drolca za lektorja slovenskega jezika na inštitutu za slovansko filologijo tržaške filozofske fakultete. Odveč bi bilo poudariti, da je lektorat za slovenski jezik izredne važnosti za naše mesto in vobče za našo deželo, v kateri živi veliko Slovencev, zato ni ta pridobitev le prijeten odraz boljšega vzdušja med sosednima narodoma, temveč tudi težko pričakovano dejstvo, ki odpira nova obzorja naši razvrvani manjšinski skupnosti. Predvsem pa je to, upamo, le prvi korak na sicer dolgi, a ne nedosegljivi poti za potrditev stolice za slovenski jezik in književnost na tržaški univerzi, čeprav je ta perspektiva sicer odvisna ravno od večjega ali manjšega uspeha, ki ga bo požel sedanji lektorat na inštitutu za slovansko filologijo.

To okolnost je predvidel ter naglasil tudi prof. Drolc, ko smo ga včeraj obiskali na inštitutu. Prof. Franc Drolc pripada mlajši generaciji slovenskih izobražencev, a se je kljub temu zelo uveljavil v slovenskih kulturnih krogih. Diplomiral je v slavistiki na ljubljanski univerzi pri prof. Paternuju. Pred kratkim je bil imenovan za vodjo študijske knjižnice v Kranju, pred tem je bil dve leti lektor za slovenski jezik na Jagiellonski univerzi v Krakovu, nato pa je tri leta poučeval slovenski jezik in književnost pri dr. Petrèju na filozofski fakulteti zagrebške univerze. Sedaj se bavi tudi s problemi sodobne slovenske dramatike in s problemi kulturnih stikov med Slovenci in Poljaki. V kratkem bo v Zagrebu izšel njegov učbenik slovenskega jezika za hrvaške osnovne šole, Prosvetni servis v Ljubljani pa je izdal njegov esej o sodobni slovenski dramatiki. Razen tega je prof. Drolc objavil že veliko člankov o slovensko-poljskih kulturnih stikih v raznih poljskih strokovnih časopisih in revijah.

Novega lektorja smo obiskali v zgodnjih popoldanskih urah, ravno ko se je pripravljal na lekcijo. Četrtek je namreč edini dan, ko se po novi obveznosti zadržuje v Trstu, že v večernih urah pa ga druge obveznosti spet pritegnejo v Ljubljano, Kranj ali Zagreb.

«To je zame precej utrudljivo», nam je zaupal. «Potovanje v Trst, nekaj ur za lekcijo, pa spet nagel povratek domov. To je premalo za spoznavanje Trsta in njegovih problemov, vendar upam in si vroče želim, da bi lahko intimneje spoznal novo področje slovenske problematike v Italiji. To mi je predvsem drago, ker so v Trstu pred davnimi leti živeli moji sorodniki in ker sem tudi sam nekaj let živel zunaj matične domovine.»

Kaj pa bi nam povedali o svojih prvih vtisih kot lektor?

«Predvsem moram poudariti izredno ugoden vtis, ki sem ga imel ob prvem srečanju z dekanom tržaške filozofske fakultete ter predstojnikom slovanskega inštituta, ki sta me sprejela zelo prisrčno. Sedaj je naloga lektorata, da se temu zaupanju oddolži. Če bom lahko k temu pripomogel s praktičnimi vajami s študenti, ki jih je za sedaj malo, bom izpolnil nalogo, ki mi je bila zaupana in bom tudi osebno srečen. Da bi se sedanja skupina študentov malce povečala pa morajo posredovati statutarne določbe in druge inštitucije, kajti od tega ni odvisno samo to, da se bo sedanji začasni lektorat obdržal, temveč tudi to, da bo prej ali slej lahko prišlo tudi do prave stolice za slovenski jezik na tržaški univerzi. Sicer pa bomo o spoznanjih in izkušnjah, ki jih bo dal lektorat, spregovorili kdaj kasneje, ker bo lektorat dobil svojo pravo podobo šele z delom in moja naloga je, da to delo poglobim.

Kakšen je pa vaš učni sistem?

«Metodo oz. ciklus predavanj za tečaj slovenskega jezika je pravzaprav isti, ki sem ga pripravil za slovenišče v Krakovu in Zagrebu, vsekakor pa bo treba to metodo nekoliko spremeniti za tržaške slušatelje, ki slovensko bolj ali manj že znajo. Zato bo odpadel praktični in prakticistični sistem in bom posvetil večjo pozornost predvsem fonetiki in fonološkemu sistemu slovenskega jezika. V drugi fazi bomo obdelali nekaj izbranih poglavij iz oblikoslovja in sintakse, prihodnje leto pa bomo posvetili predvsem problematiki prevajanja iz obeh jezikov. Pravo metodo v tem praktičnem delu pa še iščemo, ker jo je treba po drugi strani zaradi posebnih okolnosti prilagoditi statutarnim določbam. Vsekakor upamo, da bo v enem letu ta metoda dobila jasnejše obrise. Težave so zaenkrat tudi v tem, ker je struktura slušateljev različna po usmeritvah in po stopnji znanja jezika.»

Med razgovorom s prof. Drolcem smo se dotaknili še nekaterih drugih problemov, kot n. pr. vtisi o tržaških študentih, ki se jim po profesorjevem mnenju pozna vpliv narečja in pogovornega jezika, vendar so obveznosti poklicale prof. Drloca drugam. Zato smo nadaljnje probleme in vtise prepustili bodočim srečanjem

Nova tovarna v Žavljah

V industrijski coni v Žavljah bo kmalu postavila obrat za proizvodnjo elektronskih aparatov «Telettra», ki ima glavni sedež v mestu Vimercate pri Milanu. V novem obratu pri katerem bo finančno soudeležena tudi turinska tovarna avtomobilov Fiat, bo našlo zaposlitev okoli 200 delavcev, oziroma pretežno delavk. «Telettra» bo deloma začela obratovati v prostorih tovarne «Belfe Export», ki je že pred leti zašla v stečaj in ustavila proizvodnjo.

Z ZADNJE SEJE VODILNEGA ODBORA

Trgovinska zbornica proti odprtju nove potovalne agencije v našem mestu

ZDA bodo morda le ohranile svoje konzularno predstavništvo v Trstu - Zadovoljstvo tržaških krogov v zvezi s postavitvijo nove tovarne «Telettra» v industrijski coni

Na zadnji seji glavnega odbora trgovinske zbornice je predsednik dr. Caidassi kratko orisal odbornikom korake, ki jih je zbornica naredila za to, da bi ne prišlo do dokončne odprave ameriškega konzulata iz našega mesta. Naglasil je, da je zbornica poslala predsedniku ZDA brzojavko, s katero je neposredno zaprosila predsednika Nixona, naj bi se pri ameriškem zunanjem ministrstvu zavzel za ohranitev konzulata na našem področju, upoštevajoč izreden položaj Trsta. Odborniki so izrazili svoje zadovoljstvo spričo vesti, da se ameriške oblasti nagibajo k temu, da bi ohranile svoje konzularno predstavništvo, pa čeprav nekoliko okrnjeno, v našem mestu.

Odbor je nato načel vprašanje predstavništva tukajšnjih poslovnih krogov v svetu za pristaniško delo; po daljši razpravi so odborniki prepustili predsedniku Caidassiju nalogo, da izbere izmed številnih predlogov imena treh ljudi, ki bodo zastopali kroge v omenjeni organizaciji.

Glede prošnje za odprtje nove potovalne agencije v našem mestu, ki so jo pristojni krogi prejeli pred časom, je odbor zavzel negativno stališče ter naglasil, da deluje na Tržaškem danes dovolj dobrih potovalnih agencij, ki so že večkrat pokazale, da znajo opravljati svoj posel v popolno zadovoljstvo klientele. V tej zvezi so odborniki poudarili, da je ta problem zelo «delikaten» in da ga je zatorej treba obravnavati z največjo previdnostjo, da bi onemogočili vsako škodljivo vmešavanje».

Predsednik dr. Caidassi je na seji poročal tudi o sestanku, ki ga je imel z ravnateljem medpokrajinskega združenja vojnih oškodovancev v Benečiji dr. E. Truplanom. Slednji je povedal, da namerava njegova organizacija, ki ima glavni sedež v Rimu in ki je prisotna v vseh italijanskih deželah, reorganizirati medpokrajinski sedež v Trstu, da bi tako lažje pomagala tukajšnjim oškodovancem pri reševanju prošenj za povračilo vojne škode in pri izplačevanju ustrezne odškodnine. Dne 19. t. m. bo na zbornici poseben sestanek v ta namen. Pripravljalne seje sta se poleg dr. Caidassija udeležila tudi glavni tajnik zbornice dr. Steinbach in zastopnik zbornične študijskega odbora za povračilo vojne škode dr. N. Nardi.

Nato je predsednik poročal o sestanku, ki je bil 9. januarja na zbornici in na katerem so pripravili okviren načrt dela za skorajšnje srečanje zbornične povezovalnega odbora z vzporedno organizacijo na Dunaju. Na tem srečanju, ki bo 22. in 23. t. m., bodo obravnavali vrsto gospodarskih vprašanj, ki zadevajo tržaško in avstrijsko ekonomijo s posebnim poudarkom na medsebojne prometne zveze. Tržaško odposlanstvo bo vodil dr. Caidassi, v njem pa bodo predstavniki vseh važnejših stanovskih organizacij z našega področja in po vsej verjetnosti tudi zastopniki deželne uprave. Odborniki so izrazili veliko zadovoljstvo spričo vesti, da bo tovarna «Telettra» kmalu odprla obrat za proizvodnjo elektronskih aparatov v industrijski coni v Žavljah. Novi obrat bo zaposlil okoli 200 delovnih moči — predvsem žensk — trgovinska zbornica pa bo po svojih močeh prispevala k temu, da bo družba «Teletra» lahko našla na našem področju potrebno delovno silo.

Odbor je sklenil, da bo zbornica tudi letos ponovila natečaj za podelitev nagrad delojemalcem in delodajalcem, ki zaslužijo posebno priznanje za svojo dolgoletno privrženost delu. V najkrajšem času bo zbornica objavila razpis natečaja.

Odbornik Valmarin je načel vprašanje nerednega poslovanja pošte, kar je prišlo še posebej do izraza med zadnjo stavko na področju prevozov. V tem primeru se je ponovila praksa, da se ob nerednem poslovanju domače pošte tržaška in deželna podjetja večkrat pomagajo tako, da se poslužujejo jugoslovanske pošte. Tržaški poslovni krogi so glede poštnih storitev svoj čas zahtevali tudi povečanje števila razpoložljivih poštnih predalov, predvsem izven središča mesta. To je toliko bolj potrebno, odkar raznašajo poštarji pošto le enkrat in ne več po dvakrat kot v preteklosti.

Odbornik Frandoli je izrazil zadovoljstvo tržaških poslovnih krogov in širokega občinstva spričo dokončnega sprejetja novega regulacijskega načrta za Trst. Naglasil je željo vseh prizadetih krogov, da bi čimprej izdelali še podrobne conske načrte, da bi tako gradbeništvo ne utrpelo nepotrebnih zamud. Naglasil je potrebo, naj bi o tem vprašanju načeli posebno razpravo v okviru odbora, ki so mu svoj čas pri sami zbornici poverili nalogo, da sledi problemu regulacijskega načrta.

Na koncu je odbor imenoval za člana pomorskega odseka pri pokrajinski gospodarski konzulti dr. M. Deveglio namesto umrlega dr. G. Balcija in g. D. Samera na mesto kap. M. Starcicha. G. Samer bo nadomestil kap. Starcicha tudi v zbornicnem svetu in v odboru za prometna vprašanja.

Delovanje deželnih organov

Na deželnem odborništvu za finance je bil včeraj sestanek, na katerem so pod predsedstvom odbornika Tripanija razpravljali o finansiranju javnih del in gradnje ljudskih hiš ter o deželnih jamstvih za posojila, ki jih najemajo krajevne ustanove. Sestanka so se udeležili ravnatelji posojilnic iz naše dežele ter funkcionarji odborništva za finance in za javna dela. V zvezi s temi vprašanji so proučili možnost, da bi lahko v teh primerih prišle v poštev hranilnice ter kreditni zemljiški zavod v Gorici.

Na odborništvu za kmetijstvo v Vidmu pa je bil sestanek, na katerem so obravnavali vprašanje javnih del v zvezi z gorskimi melioracijami in pogozdovanjem. Sestanka so se udeležili razni pristojni strokovnjaki in funkcionarji. Na sestanku so ugotovili, da bo letos na razpolago za razna dela za izboljšanje in utrditev tal 1.400 milijonov lir.

SINOČI V KROŽKU «CHE GUEVARA»

ZANIMIVA RAZPRAVA O ZAŠČITI KRASA

Uvodno poročilo je imel prof. Poldini Konkretni predlogi prof. Coste

V krožku za politične in socialne študije «Che Guevara» je bila sinoči razprava na temo: «Zaščita Krasa: drzavljanska in politična obveza». Diskusijo je vodil arh. prof. Costa, uvodno poročilo pa je imel prof. Livio Poldini. Pobuda krožka «Che Guevara», ki sledi raznim okroglim mizam in diskusijam o zaščiti Krasa, je vsekakor pohvale vredna in upamo, da se bodo razpravljanja o Krasu polagoma spremenila v konkretne posege ter ukrepe pristojnih oblasti. Obenem je potrebno, da se meščani in deželani zavedajo nujnosti zaščite narave in kulturnih vrednot. Prof. Poldini je zaščito Krasa postavil prav v ta širši okvir ter poudaril, da je ohranitev naravnih lepot in zakladov, zaščita kulturnih vrednot, etičnih in zgodovinskih značilnosti našega Krasa dolžnost vse družbe v sedanji dobi naglega tehničnega in industrijskega napredka, katerega žrtev sta prav človek in narava. Mesto se siri, špekulacije in sebični interesi ne upoštevajo skupnih interesov, sami si kopljemo grob, ko se vdajamo dozdevnemu blagostanju potrosniške družbe. Potrebna je torej nova politika in spoznavanje ter odstranjevanje nevarnosti in škode, ki nam jih današnja družba prinaša. To vsekakor ni lahka zadeva, prizadevati pa si moramo, da bodo politični činitelji, oblasti in vsa javnost postali bolj občutljivi za ta vprašanja.

Po uvodni besedi dr. Poldinija je spregovoril dr. Miloš Kodrič, ki je nanizal celo vrsto vprašanj in poudaril nujnost, da se o Krasu razpravlja globalno, to je, da se upoštevata narava in človek, ki na Krasu že stoletja živi in ustvarja, njegova zgodovine, jezik, narodnost in življenjski problemi. Arh. prof. Costa je ob zaključku diskusije poudaril, da bo treba preiti na konkretne predloge, zahteve in ukrepe in da je eden izmed glavnih pojavov za zaščito Krasa avtonomija krajevnih ustanov. O zanimivi razpravi bomo podrobneje še poročali.

Včeraj malo po enih popoldne je 59-letni Leone Superina prečkal izven prehoda za pešce Videmsko ulico. Mimo je s svojim fiatom 230 privozil 50-letni Bruno Ceria iz Ul. Ascoli 9 in pešca podrl na tla. Superino so odpeljali v bolnišnico, kjer je dežurni zdravnik ugotovil, da ima verjetno zlomljeno desno nogo. Sprejeli so ga na ortopedskem oddelku. Okreval bo približno v dveh mesecih.

VEČMILIJONSKA ŠKODA

Požar v kurilnici tovarne «Pastificio Triestino»

Vzrok požara: kratek stik ali uhajajoče gorivo?

Gasilci so imeli včeraj precej opravka pri podjetju «Pastificio Triestino», kjer je izbruhnil požar. Dežurni delavec, 33-letni Olivo Segulin iz Ulice Toneatti 6, je opazil, da se je prižgala kontrolna lučka, ki je odgovarjala kurilnici. Stopil je kotlarno, kjer je ugotovil, da skozi vrata uhaja gost dim. Kurilnica je bila tedaj že v plamenih. Nemudoma je zavrtel številko «113» in obvestil kvesturo o požaru. Istočasno so bili telefonsko obveščeni tudi gasilci. Nekaj minut kasneje so bili tako agenti kot gasilci v tovarni testenin v Ulici Rio Primario. Plameni so do tedaj skoraj popolnoma uničili kurilnico in se širili tudi po bližnjih prostorih. Da so pogasili požar, so imeli gasilci skoraj eno uro trdega dela. Medtem so tudi obvestili lastnika podjetja, 47-letnega Antonia Paoluzzija iz Drevoreda D'Annunzio 44. Točne škode še niso ugotovili, vsekakor znaša precej milijonov. Podjetje je zavarovano. Požar je verjetno nastal zaradi kratkega stika ali morda zaradi goriva, ki je uhajalo iz kotla.

Odredba obrambnega ministra za odložitev vpoklica pod orožje

Obrambni minister, posl. Luigi Gui, je odredil, da se vsem mladincem letnika 1947 in naslednjih letnikov, ki so od prvega januarja letos vpisani v enoletne dopolnilne tečaje za diplomirance višjih srednjih šol, kot so učiteljišče ali licej za likovno vzgojo, odloži vpoklic pod orožje za tekoče leto.

Prošnje za odložitev je treba predložiti pristojnim vojaškim oblastem. Vsi tisti, ki jih vpokličejo pod orožje s prvim kontingentom 1970 bodo morali te prošnje predložiti najkasneje do 27. januarja.

XXII. tržaški velesejem bo od 14. do 28. junija

Tržaški velesejem bo letos v času od 14. do 28. junija. Začel se bo na nedeljo in zaključil prav tako na praznik. To bo XXII. prireditev na razstavišču pri Montebelu. Specializirana lesna razstava, ki bo letos dosegla svojo XIX. ponovitev, bo sočasno s splošnim vzorčnim velesejmom. Letošnja XIV. mednarodna cvetlična razstava — kolikor bo do nje sploh prišlo — pa bo od 25. aprila do 10. maja 1970.

Zastrupitev s kerozenom

Bilo je okrog polnoči, ko je 50-letni Ugo Mismas iz Ul. Cassa di Risparmio 12 dospel domov in zagledal 81-letno mater Luigio, ki je nepremično sedela ob peči na hodniku. Za trenutek je mislil, da je starka zadremala, ko pa se ji je približal in jo je skušal prebuditi, je opazil, da je mati v nezavesti. Nemudoma je telefoniral Rdečemu križu in nato z rešilnim avtom pospremil mater v splošno bolnišnico. Mismasovo so odvedli na oddelek za oživljanje. Zdravniki sklepajo, da se je ženska zastrupila s plinom, ki je uhajal iz peči na kerozen. Do sinoči se njeno stanje ni izboljšalo. Zdravniki so si pridržali prognozo.

V pomorski delavnici «Orlando» v Ulici Pigafetta št. 3-1 se je včeraj hudo porezal po petah 38-letni delavec Ennio Coni iz Drevoreda XX. Settembre št. 98. Zdravniti se bo moral približno mesec dni na ortopedskem oddelku splošne bolnišnice.

Zakaj dvojna mera?

Tiskovni urad dežele Furlanije-Julijske krajine izdaja bilten pod naslovom «Rassegna Stampa» (Pregled tiska), ki objavlja glavne članke in vesti o dejavnosti deželnih organov in o raznih vprašanjih v deželi sploh. Pri tem objavlja članke iz listov Il Piccolo, Il Gazzettino, Messaggero Veneto iz naše dežele, Il Giorno iz Milana, agencij Italia in Ansa itd. V biltenih pa ne zasledimo našega dnevnika, čeprav posveča mnogo prostora deželni dejavnosti in krajevnim vprašanjem sploh.

Zakaj ta dvojna mera? Ali samo zato, ker so v biltenu objavljene fotokopije clankov v omenjenih listih in je torej s tem manj dela? Zakaj ne bi objavili tudi fotokopij člankov iz Primorskega dnevnika ter jim dodali prevod v italijanščino, saj razpolaga tiskovni urad dežele tudi s slovenskimi prevajalci?

GLASBENA MATICA - TRST

V NEDELJO, 18. JANUARJA 1970 OB 17. URI V KULTURNEM DOMU

KONCERT harmonikarskih ansamblov

DPD «SVOBODE» IZ ŠT. VIDA PRI LJUBLJANI dirigent PAVLE MIHELČIČ

«MIRAMAR» IZ TRSTA — dirigent OSKAR KJUDER

s sodelovanjem svetovno znanega solista Gervasia Marcosignorija in opernega pevca Ladka Korošca

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice, Ul. R. Manna 29, tel. 29779 ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Slovensko gledališče v Trstu
KULTURNI DOM
Fran Saleški Finžgar
NAŠA KRI
igra v štirih dejanjih
V soboto, 17. januarja ob 20.30
Prodaja vstopnic ob delavnikih od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma; ob nedeljah in praznikih eno uro pred pričetkom predstav. Rezervacije na tel. 734265.
V nedeljo, 18. januarja ob 17. uri v Prosvetni dvorani «A. Sirk» v Sv. Križu
Jaka Štoka
MOČ UNIFORME
burka s petjem v treh dejanjih

Slovensko gledališče v Trstu
Danes, 16. januarja ob 20.15 v Novi Gorici
Jaka Štoka
MOČ UNIFORME
burka s petjem v treh dejanjih

Gledališča
VERDI
V nedeljo, ob 16. uri bo za dnevni abonma zadnja predstava Puccinijevega «Triptiha». Izvajalci bodo isti kot v prejšnjih predstavah. Danes bodo pri gledališki blagajni začeli s prodajo vstopnic.
POLITEAMA ROSSETTI
Danes in jutri bodo z začetkom ob 20.30 ponovili Sartrovo dramo «Nekrasov». V nedeljo bo popoldanska predstava, v ponedeljek in v torek pa bo gledališka skupina nastopila v Vidmu. V Trstu bodo predstave ponovno od srede, 21. t.m.

Prosvetno društvo IVAN CANKAR
Danes, 16. januarja, ob 20.30 priredi PD «Ivan Cankar» na svojem sedežu, Ulica Montecchi 6/IV., svoj redni
OBČNI ZBOR
Vljudno vabljeni vsi člani in prijatelji društva!

Dve zanimivi oddaji na ljubljanski TV
Opozarjamo čitatelje na dvoje televizijskih oddaj, ki jih je TV Ljubljana posnela v naših krajih!
DANES, 16. januarja, ob 19.05 je na programu 40-minutna oddaja z naslovom:
«SLOVENCI V VIDEMSKI POKRAJINI, VČERAJ, DANES — JUTRI?»
V oddaji so zbrani posnetki z večera «Beneška Slovenija v pesmi in besedi» koncem leta v Kulturnem domu v Trstu in z «Dneva emigranta» z začetka januarja v Čedadu, intervjuji z mnogimi rojaki iz Beneške Slovenije in z nekaterimi poznavalci gospodarskega in narodnostnega položaja Slovencev v videmski pokrajini.
V NEDELJO, 18. januarja ob 17.50 pa je na programu TV Ljubljana oddaja
«SREČANJE Z ANDREJEM BUDALOM».
Oddajo je posnela ekipa TV Ljubljana v dneh, ko je lani prof. Andrej Budal praznoval osemdesetletnico.

Natečaj za poslovodje pri državnih železnicah
Uprava državnih železnic je razpisala javni natečaj za 200 mest poslovodja v poskusnem staležu. Natečaja se lahko udeležijo vsi kaididati, ki imajo srednješolsko diplomo. Razpis natečaja z vsemi ustreznimi pojasnili in navodili je bil objavljen 9. januarja v «Uradnem listu».
Vsi kandidati, ki se nameravajo udeležiti natečaja, morajo napisati prošnjo v skladu z navodili na kolkovanem papirju z overovljenim podpisom in jo poslati najkasneje do 9. februarja na generalno ravnateljstvo državnih železnic (urad za osebje — natečaji), Trg Rdečega križa, Rim.

Razstave
V Nemškem kulturnem inštitutu do 27. t.m. razstavljajo tržaški slikarji Bombe, Cara, Ghiacigh, Corsichin, Monal in Stravisi.
Razstava del, ki jo je v galeriji Tribbio odprl 27. decembra tržaški slikar Bruno Ponte, vzbuja zanimanje med ljubitelji umetnosti in res prav je bilo določeno, da bo trajala do 10. t.m., je vodstvo galerije sklenilo razstavo podaljšati za teden dni tako da bo trajala do 17. t.m.
V občinski umetnostni galeriji, Trg Unità, bo od 17. do 25. januarja razstava del Maria Tudorja.
V gostišču «L'Approdo» v Devinu se nadaljuje razstava del znanega tržaškega likovnika Lojzeta Spacala, ki je razobesil na vpogled gostom okrog kakih trideset svojih del, v glavnem grafik, barvanih matric in goblenov in stenskih preprog. Spacalova dela bodo tu razstavljena do konca januarja.
Zaradi uspeha, ki ga je doživela božična razstava deželnih umetniških sindikata lepih umetnosti Delavske zbornice v razstavni dvorani «Cesare Sofianopulo» na Trgu papeža Janeza, so sklenili razstavo podaljšati do 17. t.m. Razstava je odprta vsak dan od 18. do 20. ure.
V občinski galeriji je razstava del tržaškega slikarja Bruna Rive. Razstava bo odprta do 16. t.m.
V umetnostni galeriji «La Lanterna» razstavlja slovenski slikar Vladimir Makuc. Razstava bo trajala do konca meseca.
Vladimir Makuc spada sicer med mlajše, vendar pa že izrazite reprezentativne slovenske likovnike. Po rodu je Goričan. Rodil se je 1925. v Solkanu, od koder ga je pot vodila na šolanje v Ljubljano na višjo šolo za uporabno umetnost. Prvič se je s svojimi deli predstavil javnosti na samostojni razstavi v Ljubljani. Mali galeriji. Od tedaj dalje so njegove stvaritve obšle že pol sveta in je dobil doslej že vrsto priznanj in odlikovanj. Njegova dela so po glavnih javnih galerijah in na nekaterih domovih.
V galeriji «Torbandena» razstavlja od sobote svoja dela slikar Ezio Gribaudo iz Turina, kjer se je rodil leta 1929. Prvič je razstavljal leta 19.. v svojem rojstnem mestu, nato je nastopil na številnih razstavah doma in v tujini. Prejel je tudi že številne nagrade na razstavah v Rimu, Benetkah in Sao Paolu.
V stalni galeriji v Gradišči bo od 18. do 31. januarja 43. razstava del Ronay.

Kino
Eden 15.00 «Topaz». Hitchcock. Technicolor.
Nazionale 16.00 «Django il bastardo». Technicolor - Techniscope. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Fenice 16.00 «Louis De Funes e il nonno surgelato». Eastmancolor.
Grattacielo 16.00 «Il prof. dott. Guido Tersilli, Primario della clinica villa Celeste, Convenzionata con la Mutue». Alberto Sordi. Technicolor.
Excelsior 15.30, zadnja predstava ob 22.10 «Le sorelle». Susan Strasberg, Massimo Girotti, Nathalie Delon, Ginacarlo Giannini. Technicolor. Techniscope. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Ritz 16.00 «O' Cangaceiro». Tomas Milian, Eduardo Fajardo, Ugo Pagliai, Howard Ross. Technicolor. Cinemascope.
Filodrammatico 16.30 «Hilde e Hans» K. Tor, A. Rueprecht. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Alabarda 16.30 «L'albero di Natale» Terence Young, William Holden, Virna Lisi, Bourvil. Technicolor.
Aurora 16.00 «Un uomo da marciapiede». Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Cristallo 16.00 «Un Maggiolino tutto matto». Dean Jones. Technicolor.
Capitol 16.00 «Isadora». Vanessa Redgrave. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Moderno 16.00 «Che». Omar Sharif, Jack Palance. Technicolor.
Impero 16.30 «Un giorno ... di primavera». Julie Andrews. Technicolor.
Vittorio Veneto 16.00 «La morte ha senso». Technicolor.
Ideale 16.00, zadnja predstava ob 21.45 «L'oro del Mackenna». Omar Sharif, Gregory Peck, Julie Newmar. Film western. Technicolor.
Abbazia 16.00 «La vergine di Samos». Seyna Seyn. Technicolor.
Astra 16.30 «Teste dure». Stan Laurel in Oliver Hardy.

OBVESTILO SINDIKATA SLOVENSKE ŠOLE

Danes, 16. januarja, bo ob 17. uri sestanek vseh odborov sindikata.

Razna obvestila
Kulturni krožek «Rodolfo Morandi» sporoča, da bo danes, 16. januarja ob 20.30 na sedežu krožka pri Stari mitnici 11, govoril ravnatelj oddelka za rakasta obolenja Mednarodnega centra za raziskavo rakastih obolenj iz Lyona dr. Renzo Tomatis na temo «Možnosti za zdravljenje in preprečitev raka».
* * *
Zavarovalnica za govejo živino v Bazovici obvešča vse člane, da bo v nedeljo, 18. t.m. ob 16. uri v Presljevi dvorani v Bazovici 72. redni občni zbor.

PD «SLOVENEC» in MLADINSKI KROŽEK v BORŠTU
imata na praznik sv. Antona
PRIREDITEV
ki bo v soboto, 17. t. m. ob 20.15
in v nedeljo, 18. t.m. ob 19. uri
Na sporedu: Mladi harmonikarji, pevski zbor «Slovenec», mladinska dramska družina z igro «Patent», folklorna skupina «Breg».
Skupni pripravljalni odbor vljudno vabi k številni udeležbi.

V Slovenskem klubu 20. januarja ob 20.30
bo naš znani etnograf prof. dr. NIKO KURET iz Ljubljane govoril o
SKRIVNOSTI MASKE
kar bo popestril s približno 150 diapozitivi.
Večer bo toliko bolj zanimiv, če ga povežemo z etnografskim natečajem, ki ga je razpisala Slovenska prosvetna zveza.
Vljudno vabljeni.

Izleti
KASTA priredi v nedeljo, 18. januarja smučarski izlet na Lokve. Odhod z zasebnimi avtomobili ob 8. uri s Trga Oberdan.
* * *
SPDT priredi v nedeljo, 18. januarja, avtobusni izlet v Trbiž ob priliki smučarskega tečaja. Vpisovanje v Ulici Geppa 9, tel. 31-119. Cene: člani 1200 lir, nečlani 1400 lir. Sedež zagotovljen samo vpisanim izletnikom. Odhodi: iz Trsta ob 6.30 z začetka Ul. Severo, ob 6.45 s Proseka izpred šole, ob 6.50 iz Križa izpred avtobusne postaje in ob 6.55 iz Nabrežine izpred avtobusne postaje.

Včeraj - danes
ROJSTVA, SMRTI IN POROKE
Dne 15. januarja 1970 se je v Trstu rodilo 11 otrok, umrlo pa je 14 oseb.
UMRLI SO: 67-letni Elio Carboni, 57-letna Adelina Bartoli, 66-letni Angelo Pregarc, 48-letni Paolo Berne, 73-letna Rosa Callegaris vd. Dordolin, 72-letni Bernardo Catania, 81-letni Carlo Romano Felice, 64-letna Giovanna Vidmar por. Fabian, 78-letna Antonia Colovich por. Stella, 78-letni Virgilio Zanella, 89-letni Giuseppe Cernaz, 71-letni Antonio Tamaro, 81-letna Giordana Venier vd. Bertoli, 70-letni Ettore Gasparoni.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)
Alla Basilica, Ul. Giusto 1, Croce Verde, Ul. Settefontane 39, Alla Giustizia, Trg Libertà 6, Testa d'Oro, Ul. Mazzini 43.
NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)
Al Lloyd, Ul. Orologio 6, Ul. Diaz 2, Alla Salute, Ul. Giulia 1, Picciola, Ulica Oriani 2, Vernari, Trg Valmaura 11.

Sporočamo da bo pogreb pok.
Antona Muha-Mosca
danes, 16. t. m. ob 15. uri iz mrtvašnice rojstne hiše v Lokvi na domače pokopališče.
DRUŽINA MUHA

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, brat in nono
Karmelo Sedmak
Pogreb nepozabnega pokojnika bo danes ob 15. uri iz hiše žalosti na domače pokopališče.
Žalujoči žena, sin in hči z družinama, bratje, sestre ter drugo sorodstvo
Sv. Križ, 16. januarja 1970.

Sporočamo žalostno vest, da je 14. t. m. umrl naš dragi mož, oče in nono
ANGEL PREGARC
Pogreb nepozabnega pokojnika bo danes, 16. t.m. ob 14.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost v cerkev v Ricmanje in od tam na pokopališče.
Žalujoči žena, hčerki z družinama, brat, sestra in drugi sorodniki
Boljunec, Trst, Ricmanje, 16. januarja 1970.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Mila denarna in zaporna kazen ljubitelju prijateljevega avta

Oprostitev prodajalcev zdravilnih zelišč

Na kazenskem sodišču, ki mu je predsedoval dr. Corsi, je včeraj sedel na zatožni klopi 27-letni Tullio Floreani iz Ul. dei Vignetti 97. Obtožili so ga, da se je v noči med 20 in 21. septembrom lani polastil v avtoparku «Autocaravan» v Istrski ulici 135 avta znamke «alfa romeo super», last 30-letnega Antonia Lucchesija iz Ul. Crispi 23, ki je bil obenem lastnik avtoparka.

Vsa zadeva je zelo zanimiva, saj je obtoženec do zadnjega vneto trdil, da ni zagrešil dejanja, o katerem ga je dolžila obtožnica. Dogodki, ki so pripeljali do aretacije in pripora Floreanija, so se zvrstili v pičlih dveh tednih.

Floreani in lastnik avtoparka «Autocaravan» Lucchesi sta bila že od nekdaj poslovna prijatelja, čeprav se je Lucchesi moral pozneje pošteno skesati takega «prijateljstva». Meseca julija lani je obtoženec kupil pri Lucchesiju avto «giulia super». Dal mu je malenkostno vsoto predujma, ostalo plačilo pa «zagotovil» z menicami, ki pa so bile protestirane. In za Lucchesija je bil ta prvi «poslovni» udarec. Pozneje sta se sicer še videla in tudi ponoči med 20. in 21. septembrom. Komaj je opazil Lucchesija, ki je ravnokar hotel zapreti ograjna vrata, je ostal malce osupel in v zadregi skušal speljati pogovor o nakupu nekega novega avta. Lucchesi pa, ki je že dobro poznal Floreanija, mu ni nasedel.

Kajpada ni niti slutil, da bo moral naslednji dan prijaviti letečemu oddelku kvesture tatvino svojega svetlo - modrega «1600 giulia super». Agenti, ki so naslednje jutro na Lucchesijev poziv prihiteli v avtopark «Autocaravan», so ugotovili, da je bila žabica na ograjnih vratih odprta s silo, o avtu pa seveda nobenega sledu. Prva vest o ukradenem avtu pa je prišla mesec dni pozneje, ko so jugoslovanski miličniki telefonsko obvestili tržaško kvesturo, da so našli v Izoli zanuščen, zaprt avto s tržaško registracijo. In za Floreanija, ki so ga medtem na Lucchesijevo prijavo sodnim oblastem zaradi tatvine, že pripravljali, se je začel križev pot. Med osebnimi dokumenti so mu našli tudi šop ključev, od katerih je eden pripadel avtomobilu, ki ga je Floreani ukradel v omenjenem avtoparku. Najbolj otipljiv dokaz, da se je moški res polastil avtomobila, pa je izšel iz Lucchesijevih rok, ko se je le ta odpravil v Izolo in odprl s ključem, ki so ga odvzeli Floreaniju, zapuščen avto.

Na včerajšnji razpravi pred kazenskim sodiščem je javni tožilec Brenci prinesel še druge dokaze, ki so govorili o obtoženčevi krivdi. V najdenem avtomobilu v Izoli so med drugim našli dve fotografiji, ki predstavljata Floreanija ter kovček z njegovimi oblekami in spodnjim perilom. Poleg tega pa je znanstveni oddelek rimske policije ugotovil, da pripadajo prstni odtisi, ki so jih našli na komandni plošči, obtožencu. Do tu vse prav.

Floreani, ki je sposnal, da je izgubljen, je zaigral še zadnjo karto. Sodnikom je skušal dokazati in se ostro branil vsake obtožbe tatvine, češ, da je prejel omenjeni avto od nekega Giannija, bivšega stražnika finančne straže z namenom, da ga proda v Ljubljani. V slovenski prestolnici pa ni opravil ničesar in se zato vrnil v Trst. Med povratkom je v Izoli opazil, da je bil avtomobilski plačilni kolek že zapadel in zato zapustil avto in se z avtobusom vrnil v Trst.

Pa ključi s katerimi je Floreani odprl avto?

«Zdelo se vam bo neverjetno,» je dejal obtoženec «ampak imam mnogo avtomobilov in tile ključi pripadajo moji «giulii».

Po daljši razpravi ga je sodišče spoznalo za krivega in ga precej milo obsodilo na 10 mesecev zapora in 50 tisoč lir denarne kazni. Ker pa je Floreani že od 15. oktobra v zaporu, bo moral skupno odsedeti poldrugo leto.

* * *

Pred pretorjem Losapiom se je včeraj moralo zagovarjati pet oseb, ki so bile zapletene pri trgovanju z zdravilnimi zelišči.

Na zatožni klopi so sedeli 62-letni Edoardo Piscione iz Ul. Teresa 1, 62-letni Carlo Zucca iz Ul. Zanella 5, 56-letni Fabrizio Falciatore iz Turina, 64-letni Bruno Bauer iz Ul. Scaglioni 8 ter njegov brat, 62-letni Giovanni Bauer iz Ul. Ermer 2.

Piscione in brata Bauer so bili obtoženi, da so prodajali v trgovini zelišč na Trgu Martiri della Libertà, zavojčke zavretkov iz raznih zdravilnih zelišč, medtem ko bi po zakonu morali prodajati le navadna zelišča. Falciatore in Zucca pa, kot legalna zastopnika dveh farmacevtskih tvrdk, pa sta prodala prvim trem nedovoljena zelišča.

Pretor je vseh pet oprostil, ker niso zakrivili kaznivega dejanja.

Natečaja za prevajalce

Pravosodno ministrstvo je razpisalo naslednja natečaja:

a) za 1 mesto podprevajalca za srbski in hrvatski jezik in za 1 mesto podprevajalca za srbski in slovenski jezik pri uradu prevajalcev tujih zakonov in aktov pri ministrstvu.

a) za 1 mesto prevajalca za francoski in srbski jezik v staležu vodilnega osebja pri uradu prevajalcev tujih zakonov in aktov pri istem ministrstvu.

Pogoji: pod a) je potrebna diploma višje srednje šole; pod b) pa univerzitetna diploma.

Prošnje na kolkovanem papirju, naslovljene na pravosodno ministrstvo, morajo biti predložene samo državnemu pravdniku okraja, kjer prebiva prosilec in to za a) do 9. marca 1970 za b) pa do 6. marca 1970. (Uradni list št. 6 z dne 8. januarja 1970 in št. 3 z dne 5. januarja 1970). KASTA

Zaradi zloma desne stegnenice se bo morala na ortopedskem oddelku bolnišnice zdraviti približno tri mesece 90-letna upokojenka Maria Maghet vd. Nicolaugig, ki prebiva v mestnem zavetišču občinske podporne ustanove v Ulici Pascoli 31. Priletni ženski je namreč okrog 14. ure spodrsnilo na hodniku zavetišča in je nerodno padla na tla.

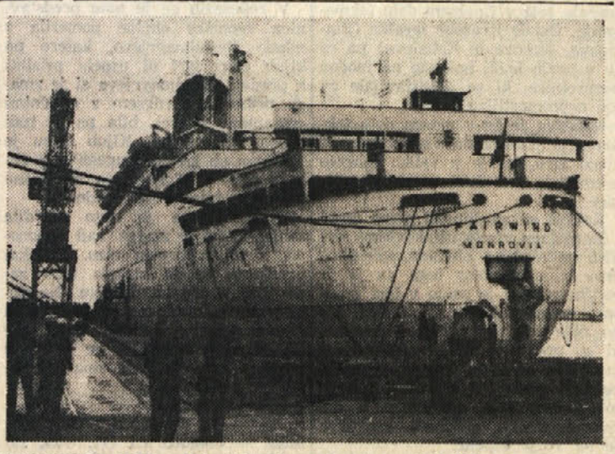

Cezoceanska ladja «Fairwird» je prispela v Tržaški arzenal - Sv. Marko. Drugo enako ladjo, ki jo bodo tudi predelali v sodobno potniško enoto in opremili z najno-vejšimi navigacijskimi in komfortnimi napravami, bo prispela konec meseca. Delo na obeh ladjah bo kakor znano trajalo do srede prihodnjega leta in bo veljalo 22 milijard lir

IZ VČERAJŠNJEGA POROČILA DR. FRANZILA

Lanski promet v luki: 24.073.525 ton blaga

Zastoj dejavnosti v decembru zaradi gripe
Mnogo osebnih avtomobilov za Srednji vzhod
Razgiban promet s kontejnerji

Včeraj se je prvič v letošnjem letu sestal vodilni odbor Neodvisne ustanove za tržaško pristanišče. Med glavnim poročilom o razvoju pristaniških dejavnosti v pravkar zaključenem 1969. letu, ki ga je podal predsednik dr. Franzil, je govornik poudaril, da je blagovni promet presegel 24 milijonov ton ter da je bil za 14 odst. večji kakor v letu 1968. Struktura prometa je po dokončnih statističnih podatkih naslednja: 17,141.037 ton surovega petroleja za naftovod Trst - Ingolstadt, 3,468.208 ton drugih tekočih goriv, 1,590.035 ton kosovnega blaga 750.123 ton rude, 419.538 ton raznega blaga, vkrcanega na ladje za njihove lastne potrebe, 294.326 ton premoga, 236.798 ton drugega suhega blaga v razsutem stanju, 99.357 ton lesa ter 74.103 ton žit in oljčnih semen: skupaj 24,073.525 ton obojesmernega prometa.

V primeru z letom 1968 je lanski dovoz in odvoz blaga narastel za nekaj nad 3 milijone ton. Levji delež tega novega prometa je odpadel na dovoz surove nafte, in sicer v razmerju 2,840.000 ton, toda tudi nekatere druge postavke so se v večji ali manjši meri povečale: tako dobave goriva in raznega blaga za ladje in posadke (+260.000 ton), rude (+67.000), premog (+37.000 ton) ter kosovno blago. Skrčil pa se promet z lesom (—16.000 ton), z žitom in oljčnimi semeni (—8.000 ton) ter z drugimi vrstami razsutega blaga (—22 tisoč ton).

V zadnjih dneh preteklega decembra je priplulo v tržaško luko večje število ladij, ki so pripeljale mnogo blaga, in to prav v trenutku, ko je bilo veliko število delavcev doma zaradi gripe. Zato je promet nekoliko zaostal, kar pa je deloma pripisati tudi pomanjkanju voznega parka pri železnici.

Na seji so z zadovoljstvom ugotovili, da se je v zadnjem času občutno povečal odvoz novih osebnih avtomobilov s trajektnimi ladjami za Srednji vzhod. Število vozil je ob nekaterih dneh tolikšno, da so jih začeli začasno odlagati tudi na pomolu VII. Druga pomembna vest je, da se je v zadnjem času povečal tudi promet s kontejnerji. Tako se je začel razvijati trgovinski tok, za katerega je družba STIMAT svoj čas pripravila v sodelovanju s trgovinsko zbornico obsežno študijo in za katerega so nedavno tega ustanovili v našem mestu tudi posebno družbo za razvoj blagovne izmenjave med Sredozemljem in potrošnimi tržišči v srednji Evropi.

Usodno prehitevanje v megli

Zaradi prehitevanja v megli je izgubil življenje znani koprski kulturno prosvetni delavec Rudolf Lampe. Nesreča se je pripetila na ravnem odseku ceste med Kozino in Divačo. Lampe je s svojim fičkom prehiteval tovornjak s prikolico koprske registracije ter trčil v nasproti vozeči tovornjak splitske registracije. Vozilo se je znašlo v škarjah med obema tovornjakoma, se vnelo in do konca zgorelo. Zaradi hudih poškodb je Lampe umrl med prevozom v bolnišnico, kamor so prepeljali tudi njegovo ženo, takoj ko so ji nudili prvo pomoč v zdravstvenem domu v Kozini.

Nezgoda mornarja

Včeraj zjutraj so v splošni bolnišnici nudili prvo pomoč 24-letnemu grškemu državljanu P. Padiasu, ki se je ponesrečil na ladji «Georgios», ki je zasidrana v Novem pristanišču in na kateri je bil zaposlen kot prvi mornar. V bolnišnico so ga pripeljali z rešilnim avtom. S težavo je povedal, da si je pri zapiranju vrat stisnil palec desne roke. Zdravniki so izrekli prognozo 10 dni.

Od 26. januarja do 7. februarja

Tudi skrunilca spomenika padlim partizanom v Miljah pred porotnim sodiščem

Tržaško porotno sodišče bo pod predsedstvom dr. Corsija zasedalo od 26. januarja do vključno 7. februarja. Porotniki bodo morali soditi sedmim obtožencem, ki so zakrivili razna kazniva dejanja.

Najbolj zanimiv bo proces 26. januarja, ko bodo sodili Claudiu Scarpi, ki je bil glavni soudeleženec pri skvadrističnem pohodu na dijake liceja «Petrarca» in je oskrunil marmorno ploščo lanskega leta partizanski spomenik v Miljah. Njega in Antonija Severija obtožujejo žalitve osvobodilnih sil. 27. in 28. januarja bodo sedeli na zatožni klopi Mario Brassi, Jože Fišer, Viktor Budal, vsi trije obtoženi raznih tatvin. 30 januarja se bo Guido Savorani moral zagovarjati zaradi poskusnega umora, 3. februarja pa bodo sodili Michelu Candeloru zaradi žalitve italijanske države, javnega funkcionarja in pijanosti.

S pismom podal ostavko in se obtožil poneverbe

Knjigovodja pokrajinskega odbora državne ustanove za vojne sirote, 60-letni Ubaldo Fabbri iz Ulice Foscolo 10, je pred nekaj dnevi dostavil ustanovi pismo s katerim daja ostavko. Datum na pismu je sicer dvajset dni star. Do tu bi ne bilo še nič posebnega, ko bi se v pismu Fabbri ne obtoževal, da je ustanovo oškodoval z denarnimi odtegljaji. Predsednik ustanove dr. Adovasio je takoj uvedel preiskavo, nato pa je tudi obvestil leteči oddelek kvesture. Fabbriju so s kvesture poslali vabilo, naj pride k načelniku letečega oddelka, kar ni storil, ker ga baje ni v Trstu. Žena je namreč povedala, da ga že dvajset dni ni na spregled.

Na ortopedskem oddelku so včeraj opoldne sprejeli 27-letnega težaka Guida Benevola iz Ul. S. Davis 23 s prognozo 30 dni. Benevolu je med delom na parniku spodrsnilo, pri čemer se je močno udaril v desno ramo.

TRGOVINA ČEVLJEV
ALTAMODA
TRST, UL. G. GALLINA 3 — TEL. 31822
IMA TE DNI VELIKO RAZPRODAJO ČEVLJEV — OB TEJ PRILOŽNOSTI BOSTE ZELO UGODNO NAKUPOVALI — ČEVLJI NAJBOLJŠIH ZNAMK — NOVEJŠI MODELI

Goriško-beneški dnevnik

S SEJE OBČINSKEGA ODBORA V GORICI

Na seji občinskega sveta bodo razpravljali o pritožbah proti zakonu štev. 167

Pripravljen je osnutek za nov statut zavoda «Lenassi» - Posojilo za gradnjo doma onemoglih

Na seji, ki je trajala od 18.30 do 23. ure, je občinski odbor v Gorici preteklo sredo proučil in odobril osnutek novega statuta za občinski zavod «Lenassi». Novi statut naj bi bil modernejši in bo v večji meri upošteval socialne in človeške momente tega mladinskega zavoda in njegovih gojencev, ki morajo zaradi posebnih razmer živeti izven svoje družine. V njem bodo določena nova pravila za notranje življenje, vzgojne norme, naloge vzgojiteljev in vse druge oblike zavodovega življenja, od vajeništva do vključitve gojencev v aktivno družbeno življenje, pa do upravnih in finančnih problemov.

Na seji so potrdili prvotni sklep, da bodi seja občinskega sveta v sredo 21. januarja. Odborniki so odpisali nekatere občinske davke in spremenili nekatere izjave o zvišani vrednosti gradbenih zemljišč. Občinskemu svetu bodo predložili tudi najetje posojila 100 milijonov lir pri mestni posojilnici, ki ga potrebujejo za nadaljevanje kanalizacijskih del.

Pravtako bo moral občinski svet razpravljati o nekaterih ukrepih na področju javnih del. Tako bodo zahtevali deželni prispevek za gradnjo novega doma onemoglih v Ul. Baiamonti, kar bo stalo 308 milijonov lir, dalje za gradnjo italijanskega vrtca Podturnom (62 milijonov) ter za drugi del gradnje novega trgovskega zavoda v Ul. Grabizio (128 milijonov). Svetu bodo predložili v diskusijo tudi stališče, ki ga je občinski odbor zavzel do pritožb prizadetih občanov proti načrtu za gradnjo ljudskih stanovanj na osnovi zakona 167. Precej takih pritožb je bilo vloženih prav v Štandrežu, ki je med najbolj prizadetimi področji.

Zadeva bolnišnice v Čedadu bo prišla pred sodišče

Poleti 1968 smo tudi mi obširno pisali o dogodkih v nevrološkem oddelku čedadske bolnišnice, ko je šlo za njegovo zaporo. Zadeva je pozneje šla nekoliko v pozabo, se daj pa je zopet vzbudila pozornost javnosti.

Preiskovalni organi so namreč prijavili sodišču glavne protagoniste takratnih dogodkov, ki so: primarij oddelka dr. Edelwais Cotti, 46 let, iz Bologne, 37-letni goriški zdravnik dr. Leopoldo Tesi, 26-letna Andreina Bruni iz Firenc in 26-letna Goričanka Miranda Tusulin. V obtožbi je navedeno, da so ostali v nevrološkem oddelku bolnišnice po njegovi zapori ter da so blokirali dohode vanj. Prof. Cotti in dr. Tesi sta obtožena tudi, da sta povzročila škodo na inventarju ter da sta v svojstvu javnega delavca nadaljevala s svojim delom tudi potem, ko sta prejela odlok o odpustu.

Vesti iz Tržiča

Danes zvečer ob 20.30 bo v Tržiču seja občinskega sveta, na kateri bodo med drugim razpravljali tudi o sedanji gradbinski krizi, o njenih vzrokih in ukrepih za njeno odpravo.

V soboto javna tribuna o problemih otroškega varstva

17. januarja bo gost našega mesta predsednica ONMI poslanka Angela Gotelli, ki bo obiskala razne naprave te ustanove, ki skrbi za varstvo dojenčkov, ki so razkropljene v goriški pokrajini.

Ob tej priliki bodo v Gorici priredili javno tribuno o problemih otroškega varstva. Na tribuni bodo sodelovali poslanka Gotelli, prof. Carrara, župan Martina in profesorica Piemonti.

VČERAJ V GORICI

75-minutna prekinitev električnega toka

Včeraj od 6.10 do 7.30 je v Gorici zmanjkal električni tok. Vzrok nenadne nevšečnosti je bila okvara v napeljavi, ki dovaja električni tok iz centrale v Redipugli. Luč je zmanjkala tudi v Caprivi in Fari.

Pristojne oblasti so se zaradi tega nemudoma povezale z jugoslovanskimi, ki so poskrbele, da je centrala pri Plavah lahko dovajala potrebni električni tok družbi ENEL v Gorici.

Okvaro v napeljavi, ki je nastala v nekaterih izolatorjih zaradi prevelike vlage, sedaj proučujejo tehniki.

Goriška bolnišnica se je zaradi prekinitve toka poslužila lastnega agregata za proizvajanje električnega toka.

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Velik porast proizvodnje v cementarni v Anhovem

Graščino na Vogerskem bodo obnovili - Iz umobolnice v Idriji

V cementarni v Anhovem, ki spada med največja tovrstna podjetja v Jugoslaviji, so lani proizvedli za 12,2 odst. cementa več kot prejšnje leto. Cementno-azbestnih izdelkov pa so napravili kar za 23,7 odst. več kot leta 1968. Celotna lanska poizvodnja je znašala 233,9 tisoč ton cementa ter 153,3 tisoč ton azbestnih in drugih izdelkov. Tudi storilnost delavcev se je precej dvignila.

Graščino na Vogerskem bodo sedaj lahko obnovili, ker predstavlja zanimiv baročni spomenik, ki so ga pred leti izkoristili celo za snemanje nekaterih scen nekega filma o Napoleonu. Zavod za spomeniško varstvo ima namreč obljubljenih 135.000 novih din za začetna dela. Od tega bo prispeval 95.000 din republiški sklad za varstvo kulturnih spomenikov, ostalo pa novogoriška občinska uprava.

V idrijski umobolnici se zdravi več stotin bolnikov, predvsem za razne umske bolezni. Pokrajinska umobolnica v Gorici in tamkajšnje osebje je že pred leti navezalo stike in prišlo tudi do izmenjave medsebojnih prijateljskih obiskov z izmenjavo izkušenj pri negovanju bolnikov. V zadnjem času pa so med nekaterimi uslužbenci nastale razprtije in prizadeti so zaprosili za posredovanje občinske skupščine, ki je imenovala posebno komisijo za poravnavo nesoglasja.

Prošnje za stanovanja IACP v Villesah in Marianu

Uprava ljudskih hiš (IACP) v Gorici je objavila lepak z razpisom pogojev za zamenjavo stanovanj v hišah te ustanove v Villesah in Marianu. Prošnjo lahko napravijo tisti interesenti, ki živijo sedaj v premajhnih ali neprimernih stanovanjih. Podrobnosti so navedene na omenjenih lepakih in upravičeni prosilci bodo morali počakati, kdaj bo zanje primerno stanovanje prazno ali v poštev za meno.

Seznam kmečkih delavcev na vpogled v Gorici

Goriško županstvo sporoča, da so na njegovem protokolnem uradu do 27. januarja t.l. na vpogled seznami kmečkih delavcev, ki imajo stalno bivališče na področju te občine. Gre za seznam kolonov in spolovinarjev, ki se nanaša na leto 1969. Proti morebitnim nepravilnostim se prizadeti lahko pritožijo na prefekturo v roku 30 dni, se pravi do 26. februarja.

Iz goriškega matičnega urada

Dne 15. januarja so se v Gorici rodili trije otroci in umrla je ena oseba.

Rojstva: Barbara Gottard, Claudia Rigonat in Patrizia Tantin.

Umrla: 6 dni stra Lara Urbanizza.

GORIŠKA MLADINA
vabi na
PLESNO ČAJANKO
ki bo v dvorani kluba «Simon Gregorčič» vsako nedeljo od 16. ure dalje.
Pričetek v nedeljo, 18. januarja.

STAVKOVNO GIBANJE ŠE VEDNO V RAZMAHU

Običajnih davčnih kartel ne bo tako kmalu: zaradi tega februarja ne bomo plačali davkov!

Že mesec in pol dni stavkajo uradniki državnih davčnih uradov: trdijo, da so najslabše plačani - Kmalu začetek pogajanj za obnovo delovne pogodbe tekstilnih dalavcev - Ugodno mnenje sindikatov o lanskih sindikalnih borbah

Februarja ne bomo plačali običajnih davkov, kajti novih davčnih kartel do običajnega roka ne bo. Bomo seveda plačali tiste davke, katerih kartele imamo že doma od lanskega leta. Ni seveda rečeno, da davkov, ki jih moramo plačati državi in občini, ne bomo plačali. Denar bomo morali vseeno odšteti, čeprav z določeno zamudo. Z isto zamudo se bo potem ta denar stekal v državno, občinske in pokrajinske blagajne.

Zakaj torej tak zastoj v plačevanju davkov? Državni uradniki, uslužbenci na davčnih uradih (na Goriškem jih je okrog 50), stavkajo že od 9. decembra in njihov avtonomni sindikat je stavko proglasil v nedogled. Zakaj stavkajo? Govorili smo z nekaterimi med njimi in povedali so nam, da ravna državna uprava z njimi mačehovsko. Njihova kategorizacija je slabša od one, ki velja v drugih vejah državne uprave in zaradi tega so njihovi prejemki nižji. Nekam ironično pripominjajo, da so oni tisti državni uslužbenci, ki pripomorejo k polnjenju državne blagajne, v zameno pa nato ista država z njimi ravna najslabše. Hudujejo se nad vrsto nesporazumov z državno upravo. Nadure jim plačujejo s precejšnjo zamudo, po zadnjih sindikalnih pogajanjih, v katerih so sklenili sporazume o bodočih plačah državnih uslužbencev, so spet ostali na slabšem v primerjavi z uslužbenci drugih ministrstev. Skratka, zelo so nezadovoljni.

Odločeni pa so nadaljevati borbo dokler ne pride do ugodnega sporazuma. Davkoplačevalci pa se bodo za trenutek oddahnili, v žep pa bodo morali vseeno, čeprav kasneje, poseči. Do zakasnitve je prišlo ker niso davčni uradi izpopolnili davčnih pol in te predali davčnim iztrjevalcem, ki so dolžne pošiljati davkoplačevalcem davčne kartele.

Na sindikalnem področju so aktivne tudi druge kategorije. Tri dni so stavkali uslužbenci poldržavnih ustanov, v Rimu so baje sklenili sporazum o plačah vodilnih državnih uslužbencev, na podlagi katerega bodo ti uslužbenci dobili v letu 1792 skoro dvakratno plačo od sedanje. Seveda to vzbuja upanje tudi pri nižjih državnih uslužbencih, da bo povišek percentualno enak tudi zanje.

Še vedno so v stavkovnem gibanju uslužbenci mestnih avtobusnih podjetij. V kratkem pa se bodo pričela pogajanja za obnovo delovne pogodbe za eno izmed najštevilnejših strok, t.j. tekstilne. Ta pogajanja zanimajo na Goriškem več tisoč delavk in delavcev, ki so že v preteklosti pokazali visoko sindikalno zavest.

V zvezi s široko sindikalno akcijo v prejšnjem letu je pokrajinski tajnik sindikata CISL Giovanni Padovan dal tisku daljšo izjavo, v kateri izraža pozitivno mnenje sindikatov nad delavskimi borbami v preteklem letu. V goriški pokrajini smo bili priča ne samo vsesplošni sindikalni akciji v «vroči jeseni», marveč tudi široki akciji ob dolgi stavki elektrovarilcev v tržiški ladjedelnici in tudi splošni stavki v Gorici v obrambo tovarne Nuova San Giorgio.

Knjižni dar za Ljudsko knjižnico

Slovenski pesnik in pisatelj Kajetan Kovič iz Ljubljane je poslal v dar Slovenski ljudski knjižnici v Gorici naslednje svoje knjige: Korenine vetra (pesmi), Prezgodnji dan (pesmi), Ne bog ne žival (roman) in Zlata ladja (pesmi). Poleg teh je poslal še knjigi: Paul Eluard «Nepretrgana pesem» in Rainer Maria Rilke «Pesmi».

Univerza iz Ljubljane pa je poklonila knjižnici svojo jubilejno knjigo z naslovom «Petdeset let slovenske univerze v Ljubljani».

Ljubitelji lepih knjig imajo na razpolago te in številne druge knjige na sedežu Ljudske knjižnice v Gorici, Ul. Ascoli 1/I. ob delavnikih med uradnimi urami. V pridelјeni čitalnici, ki je zakurjena pa so na razpolago za brezplačno čitanje številni slovenski dnevniki in revije.

Poslanec PSI Lepre na razpolago občinstvu

Pokrajinska federacija PSI za Goriško sporoča, da bo poslanec Bruno Lepre, ki je bil izvoljen v našem volilnem kolegiju na razpolago občinstvu za morebitne posvete in posredovanja v Rimu vsak tretji ponedeljek v mesecu, začenši v ponedeljek, 19. t.m., in sicer od 15. do 17. ure na sedežu PSI v Gorici, Korzo Italija 54.

PABERKI IZ STATISTIKE

V goriški občini imamo nad 1400 gostišč in trgovin

Od tega je 275 gostiln, hotelov, kavarn in barov ter 1104 trgovin raznih vrst

Prav v tem času so tudi v goriški občini v teku obnove obrtnih dovoljenj za razne javne lokale in trgovske obrate. Ker večkrat beremo po časopisju, da je marsikje po Italiji izdanih preveč obrtnic oziroma trgovskih licenc za to ali ono branžo ter to onemogoča rentabilnost dela, kar je tudi na škodo javnosti in države, poglejmo malo, kako je s to zadevo v goriški občini.

Po uradnih podatkih za februar lansko leto, ki v glavnem veljajo tudi za letos, ker med tem ni bilo bistvenih sprememb, je bilo na področju goriške občine, ki šteje 43.700 prebivalcev, vsega skupaj 1402 obrtni dovoljenji za javne lokale in za trgovske obrate vseh vrst. To bi zneslo po 1 obrat na vsakih 31 prebivalcev.

Od tega je bilo 81 gostiln in drugih podobnih obratov ter 194 kavarn, barov in drugih podobnih lokalov; skupno 275 ali po eden na vsakih 158 prebivalcev.

Kar se trgovin tiče je bilo jestvinarjev na drobno in na debelo 513 ali po eden na vsakih 85 prebivalcev ter 591 trgovin raznih drugih vrst ali po ena na vsakih 74 prebivalcev.

Glavnino trgovskih pa tudi gostinskih obratov imamo seveda v mestu. Po predmestjih in okoliških vaseh, kot so Štandrež, Pevma, Podgora, Oslavje in Šentmaver, ki tudi spadajo pod Gorico je sorazmerno manj trgovskih obratov ker ljudje več kupujejo v mestu. Manjša razlika je v gostinstvu po vaseh, kjer je vedno več gostiln tudi zaradi turizma, saj imamo posebno v poletnem času v Brdih vedno več obiskov ob «cesti vina in češenj».

Pri delu ga je tram ranil v glavo

Na gradbišču v Ul. Musnig v Gorici, kjer gradi podjetje Caselgrandi novo večstanovanjsko hišo, se je včeraj ponesrečil 30-letni delavec Luciano Trevisan, zidar iz Moše, Ul. XXIV. maggio 76. Z rešilnim vozom Zelenega križa so ga odpeljali v splošno bolnišnico v Gorici, kjer so mu ugotovili udarec v lobanjo in v obraz ter pretres možganov; pridržali so ga za 30 dni na zdravljenju.

Neki delavec, ki ga je pospremil v bolnišnico je povedal, da je Trevisan s pnevmatičnim svedrom razkopaval kos zidu, ko se je nad njim zrušila streha zasilne lesene barake in ga je tram opiazil po glavi.

OKRAJNO SODIŠČE V GORICI

Nočni prepir s policaji ga je spravil pred sodnika

Izdal je ček brez kritja in jo nato popihal v Ameriko
Srečen konec zadeve z žganjem - Epilog prometne nesreče

Pred okrajnim sodiščem v Gorici so bile včeraj prve razprave ponovem letu in pred sodnikom se je zvrstila vrsta majših prestopnikov zaradi raznih prekrškov.

Tako se je moral zagovarjati 49-letni Carlo Cozzarolo iz Gorice, Korzo Italija 58, zaradi motenja nočnega miru. Dne 13. maja lani nekaj pred eno uro ponoči je bil Cazzarolo pred gostilno Delizia na Trgu Cavour v neposredni bližni kvesture, kjer se je skupaj z dvema prijateljema precej glasno razgovarjal. Ko so prišli policaji nočne obhodnice in ukazali naj govorijo tišje, sta prijatelja ubogala in odšla, Cazzarolo pa se je začel jeziti in vpiti. Zato so ga policaji povabili na kvesturo in mu naložili globo, ki je ni plačal in je zato prišel pred sodnika. Obtoženec se je izgovarjal, da so bili vsi trije skupaj na večerji ter da so se pred gostilno potem mirno razgovarjali. Sodnik je to upošteval in Cazzarola popolnoma oprostil. Branil ga je dr. Ferlan.

V odsotnosti obtoženca, ki je sedaj v New Yorku, so obravnavali zadevo 41-letnega Francesca Cassila, ki je po rodu iz okolice Neaplja ter je bil obtožen, da je izdal ček na Banca napoletana za 221.000 lir brez kritja. To se je zgodilo že 11 decembra 1968. Sodnik ga je obsodil v odsotnosti na 20 tisoč lir globe in plačilo sodnih stroškov, po gojno.

Pravtako v odsotnosti je sodnik obravnaval primer 51-letnega Enea Vittoria iz Gorice Ul. Corsica 5, ki je kot zastopnik tvrdke Canciani iz Gorice prodal, kakor je navedeno v obtožnici, 52-letni Onorini Petrei v Pavia di Udine nekaj vinskega žganja v steklenicah, na katerih etiketi ni bila navedene gradacija. Petrei pa je bila odgovorna, ker je postavila to blago v prodajo. Branilec odv. Cossa je dokazal, da oba obtoženca nista oila kriva in sodnik ju je oprostil s polno formulo.

V zvezi z manjšo prometno nesrečo, ki se je pripetila dne 17. maja lani ob 20.30 na križišču pred kavarno Garibaldi v Gorici, so včeraj obravnavali tudi zadevo 40-letnega Ivana Biteznika iz Grgarja pri Novi Gorici V obtožnici je navedeno da je takrat vozil avto BMW v vinjenem stanju ter da ni upošteval predpisane razdalje med svojim in vozilom pred njim, kar je bilo vzrok za nezgodo. Sodnik ga je obsodil na 15 dni pripora in 35.000 lir globe ter plačilo sodnih stroškov. Branil ga je uradno odv. Cossa.

Državni tožilec odv. Giannattasio: sodnik dr. Laudisio; zap. Magda Massi.

Darovi in prispevki

Za krvno banko v Gorici so darovali: Giovanni Cacciante 2000 lir; Trgovinska zbornica v Gorici 25 tisoč; CFL iz Gorice 5000.

Za onkološki center v Gorici je darovala: Adriana Bot iz Tržiča 12.000 lir.

Kino

CORSO. 17.15—22.00: «Ardenne '44 un'inferno», B. Lancaster in P. O'Neil; kinemaskopski film v barvah.
VERDI. 17.15: «I due invincibili», John Wayne in Rock Hudson. Ameriški barvni film.
MODERNISSIMO. 17.15—22.00: «La bambola di satana», E. Schurer in P. Carey; italijanski barvni film, mladini pod 18. letom prepovedan.
VITTORIA. 17.15—21.30: «Il credo della violenza», S. Alaimo in W. Pastrano; angleški film v barvah, mladini pod 18 letom prepovedan.
CENTRALE. 17.00—21.30: «Venere in visone», E. Taylor in L. Harrey; ameriški kinemaskopski film v barvah

Tržič

AZZURRO. 17.00: «Il prezzo del potere» (La storia del Kennedy), G. Gemma. Barvni film.
EXCELSIOR. 16.00: «Quei temerari sulle loro pazze scatenate carriole», Tony Curtis in Walter Chiari. Barvni film
PRINCIPE 16.30: «La bella addormentata nel bosco». Walt Disneyjeva barvna slikanica.

Nova Gorica

SOČA (Nova Gorica): «Zgodnja dela», jugoslovanski film — ob 18. in 20.
DESKLE: «Dogodek», jugoslovanski barvni film — ob 19.30.
RENČE: «Navihanci iz prve klopi», zahodnonemški film — ob 19.30.
SEMPAS: «Dolgotrajno umiranje v enem dnevu», angleški barvni film — ob 19.30
KANAL: Prosto
SVOBODA (Šempeter): «Praznik brez radosti», ob 18. in 20. uri.
PRVAČINA: «Ustani in streljaj», ameriški barvni film — ob 19.30.
DUTOVLJE: Prosto.

DEZURNI LEKARNI
GORICA
Danes ves dan in ponoči je odprta CRISTOFOLETTI, Travnik, tel 29-72

TRŽIČ
Danes ves dan in ponoči je v Tržiču odprta lekarna San Nicolò dr S. Olivetti Ul. Primo Maggio 94, tel 73328

šport šport šport šport šport

SMUČANJE

V BADGASTEINU

Francozinje se ne dajo niti v smuku: osvojile so vsa prva štiri mesta

BADGASTEIN, 15. — Francoske smučarke so slavile novo zmagoslavje: v Badgasteinu so v smuku ne le ponovno zmagale, ampak so zasedle nič manj kot vsa prva štiri mesta zaporedoma, poleg tega pa imajo v prvi deseterici šest svojih tekmovalk, na prvih enajstih pa celo sedem, kar dovolj jasno kaže, da so ostale tekmovalke bolj ali manj le «pobirale drobtine».

Tak uspeh francoskih tekmovalk je seveda hud udarec ugledu avstrijskega smučanja. Avstrijci so bili namreč prepričani, da bodo vsaj na domačih smučiščih dosegli kak uspeh. Toda njihova olimpijska zmagovalka Olga Pall, je bila šele peta, s skoraj poltretjo sekundo zaostanka za zmagovalko. Presenetila pa je komaj 17-letna Avstrijka Gfölner, ki je osvojila šesto mesto in je pravo odkritje tekmovanja. Dobro je vozila tudi Italijanka Demetzova, ki je skupno z obema Avstrijkama in Kanadčanko Cliffordovo edina «tujka» v prvi deseterici:

Rezultati današnjega smuka:

1. Isabelle Mir (Fr.) 1'44'02
2. Florence Steurer (Fr.) 1'45''78
3. Michele Jacot (Fr.) 1'46''07
4. Francoise Macchi (Fr.) 1'46''18
5. Olga Pall (Av.) 1'46''44
6. Ingrid Gfölner (Av.) 1'46''95
7. Betsy Clifford (Kan.) 1'47''48
8. Annie Famose (Fr.) 1'47''54
9. Giustina Demetz (It.) 1'48''05
10. Jacqueline Rouvier (Fr.) 1'48''06
11. Gengeorges (Fr.) 1'48''25
12. Mittermaier (Z. Nem.) 1'48''33
13. Budge (ZDA) 1'48''35
14. Laforgue (Fr.) 1'48''67
15. Annemarie Proell (Av.) 1'48''73
16. Ingrid Lafforgue (Fr.) 1'48''78
26. Clotilde Fasolis (It.) 1'51''41

Lestvica za kombinacijo

1. I. Lafforgue (Fr.) 27,565 točk
2. F. Macchi (Fr.) 27,958
3. B. Clifford (Kan.) 29,546
4. M. Cochran (ZDA) 43,888
5. R. Mittermaier (Fr.) 46,556

Lestvica za svetovni pokal

1. Michele Jacot (Fr.) 136 točk
2. Macchi (Fr.) 90
3. Mir (Fr.) 71
4. Cochran (ZDA) 70
5. Steurer (Fr.) 65

Ekipna lestvica

1. Francija 827 točk
2. Avstrija 320
3. ZDA 274
4. Švica 112
5. Italija 93
6. Z. Nemčija 67
7. Kanada 62
8. Avstralija 25
9. Poljska, Švedska in Velika Britanija 4
12. Norveška 1

• • •

KITZBÜHEL, 15. — Italijanski smučar Gustav Thöni bo jutri prvi startal v veleslalomu v Kitzbühlu.

Najboljši smučarji pa bodo startali po naslednjem vrstnem redu: 5. Dumeng Giovanoli (Švica), 7. Patrick Russel (Francija), 8. Karl Schranz (Avstrija), 10. Jean Noel Augert (Francija), 12. Bill Kidd (ZDA), 14. Heini Messner (Avstrija), 18. Henri Duvillard (Francija), 19. Serner Bleiner (Avstrija), 23. Georges Mauduit (Francija), 27. Giuseppe Compagnoni (Italija), 29. Pier Lorenzo Clataud (Italija).

ODBOJKA

FIRENCE, 15. — V prvenstveni tekmi A lige je domači Ruini premagal šesterko Bumor s 3:1 (15:12, 5:15, 16:14, 15:11). Kot je znano, je bila šesterka Ruinija zaposlena v prvenstvu za pokal evropskih prvakov. Po tej zmagi si je Ruini utrdil položaj na vrhu lestvice.

• • •

V moški B ligi je v prvenstveni tekmi A skupine Minelli premagal Celano iz Bergama s 3:0 (15:5, 15:9, 15:9).

Minelli je eden izmed treh kandidatov za napredovanje v A ligo.

ZIMSKI ODBOJKARSKI POKAL PRIJATELJSTVA

Ekipi Bora in Zarje v nedeljo na Reki

V nedeljo, 18. t.m., se bo na Reki nadaljeval izločilni del četrtega mednarodnega odbojkarskega turnirja za «Zimski pokal prijateljstva». Na Reki bodo na sporedu kar štiri tekme — dve v okviru omenjenega turnirja in dva prijateljska nastopa s Partizanom B.

Bržkone uradna spopada ne bosta mogla več vplivati na vrstni red druge skupine. Zarja in Bor ne bosta mogla kaj več, kot se častno boriti proti močni in izkušeni šesterki prve jugoslovanske lige Partizanu A.

Ni dvoma, da bodo Rečanke osvojile še štiri točke in tako zanesljivo zmagale v tej skupini in si s tem priborile pravico do sodelovanja v sklepnem delu tega tekmovanja. Tudi za borovke bo ta nastop le prestižnega značaja, ker so si že v nedeljo z dvema zmagama v Pulju priborile pravico do nastopa v finalu.

Šesterka Zarje, ki je že izločena iz finala, bo izkoristila nedeljska nastopa kot koristen trening za uigravanje ekipe za bližnje prvenstvo B lige. Zanimivejša pa bosta vsekakor srečanja z drugo ekipo Rečank, ko se bodo spoprijele skoraj enake šesterke Bora, Zarje in mladih Rečank druge ekipe.

Nedeljska nastopa obeh tržaških šesterk bosta tudi važna glede na to, da preverimo njuno sposobnost, kajti čez niti mesec dni se bo pričelo odbojkarsko prvenstvo italijanske B lige in tu bomo videli objektivno pripravljenost in uigranost naših ekip. Pričakovati je, da bosta ekipi odšli na pot z najboljšima postavama. Vprašanje pa je, če bo v «plavi» vrsti nastopila reprezentantinja Sonja Pernarčič, ki je odpotovala na pregleden trening v Modeno k novemu trenerju Romanu Costantinescuju.

Spored srečanj:

Ob 10.00 Partizan A — Zarja
Ob 10.45 Partizan A — Bor

Ti dve tekmi bosta v okviru turnirja.

Nato bosta na sporedu prijateljski srečanji:

Ob 11.30 Partizan B — Zarja
Ob 12.15 Partizan B — Bor

G. F.

OBČNI ZBOR ŠD POLET

Odbor ŠD Polet obvešča svoje člane, da bo redni letni občni zbor društva v nedeljo, 25. januarja 1970 ob 18. uri, v dvorani Prosvetnega društva na Opčinah.

NAMIZNI TENIS

NA DEŽELNEM TURNIRJU V TRSTU

Presenetljivo tretje mesto mlade Sonje Milič (Kras)

Barve Krasa so branile še Blažinova, Šircova in Kobalova

Tržaška namiznoteniška zveza je organizirala ženski deželni namiznoteniški turnir, ki se je odvijal na sedežu ARAC v Trstu. Turnir so odigrali v dveh kolih: izločilni del je bil na sporedu že lani v prvi polovici decembra, finalno kolo pa v sredo, 14. t. m. Tega turnirja so se udeležile tudi igralke zgoniškega Krasa, ki so tako opravile svoj prvi javni nastop.

Tekmovanja se je udeležilo skupno 30 igralk iz vse dežele. Mlada Krasova igralka Sonja Milič, ki sodi letos še med naraščajnice, je na tem turnirju presegla vsa, tudi najbolj rožnata in optimistična pričakovanja, saj se je prerinila prav do vodilnih mest končne lestvice. Moramo pa priznati, da je imela zelo ugoden žreb in se je z najmočnejšimi igralkami naše dežele srečala šele v finalnem delu tekmovanja. Ostale Krasove igralke (Blažinova, Šircova in Kobalova) pa so že v prvih kolih naletele na močne nasprotnice, ki so predstavljale za nje nepremostljivo oviro.

Miličeva je že v prvem delu tekmovanja presenetila vse prisotne s svojo igro, ko je z veliko lahkoto premagala kar štiri svoje nasprotnice.

Kakšne so značilnosti njene igre?

Razpolaga z zelo učinkovitimi servisi, zadovoljivo obvlada «pimplarsko» tehniko, poleg tega pa je levičarka, kar je zanjo v igri z nasprotnicami dokajšnja prednost. Ko bo odpravila še nekatere napake, ki so predvsem plod neizkušenosti in bolje «rezala» žogice, obenem pa tudi prehajala v napad z večjo samozavestjo, bo lahko v deželnem merilu računala vsekakor še na večje uspehe.

V finalnem delu turnirja se je Miličeva pomerila z deželno prvakinjo Grionovo. Čeprav obvlada deželna prvakinja boljšo tehniko, se je krasovka enakovredno borila s svojo izurjeno nasprotnico. V prvem setu je Miličeva po nepotrebnem «darovala» nasprotnici nekaj žog, kljub temu pa je zbrala kar 16 točk. V drugem nizu pa je bil dvoboj še bolj izenačen in Grionova, si je priborila največ dve do tri točke prednosti, toda Kraševka je svojo nasprotnico pri 16:16 celo dohitela. Miličeva je s štirimi krasnimi potezami nato celo povišala na 20:16 in je imela zmago praktično že v žepu. Toda neizkušenost, trema in živčnost sta opravili svoje: Grionova je izkoristila sleherno napako svoje mlade tekmice in jo premagala. Miličeva pa je kljub porazu potrdila, da je že danes trd oreh za igralke, ki imajo dokaj večji sloves od nje.

V repesažih se je nato predstavnica zgoniške občine pomerila z mlado Brandmayrjevo, katere pa kljub ostri igri ni uspela prisiliti k predaji. Bradmayrjeva si je zmago priborila predvsem z odličnimi «rezanimi» udarci, bila pa je tudi dobro razpoložena. Kljub temu je Miličeva ob koncu drugega seta celo vodila z 18:17, toda zaključne poteze so bile za njo usodne.

Bradmayrjeva je nato potrdila svoje odlike z zmago nad Grionovo, zlasti v prvem nizu. Deželna prvakinja se je morala tako zadovoljiti z drugim mestom. Na odlično tretje mesto pa se je uvrstila mlada Krasova igralka Sonja Milič, ki si je pridobila ne le novih izkušenj, ampak tudi simpatije ostalih igralk.

Nekaj izidov:

Kobal — L. Prinčič 2:0 (12, 12)
Milič — Colautti 2:1 (11, —20, 10)
De Reya — Širca 2:0 (16, 8)
Ivancich — Kobal 2:0 (17, 14)
Milič — Blažina 2:0 (14, 17)
Milič — N. Prinčič 2:0 (14, 13)
Milič — Hauser 2:0 (10, 14)
Grion — Milič 2:0 (16, 20)
Brandmayr — Milič 2:0 (14, 18)
Brandmayr — Grion 2:0 (12, 18)

Končna lestvica

1. Brandmayr (CGS)
2. Grion (Julia)
3. Sonja Milič (Kras)
4. De Reya (Julia).

KOŠARKA

POKAL EVROPSKIH PRVAKOV

Poraz Crvene zvezde

BEOGRAD, 15. — Sovjetski državni košarkarski prvak CZKA iz Moskve je danes v Beogradu v prvi tekmi za pokal evropskih prvakov zasluženo premagal Crveno zvezdo s 85:82 (46:45). Moskovski igralci so bili v vsakem pogledu boljši.

V Zagrebu pa so košarkarji Lokomotive v prvi tekmi za pokal pokalnih prvakov premagali košarkarje kluba carigrajskega vseučilišča ITU s 96:82 (43:32).

• • •

VICHY, 15. — V prvem srečanju osmine finala za pokal moških evropskih košarkarskih prvakov je peterka Jeanne D'Arc iz Vichyja premagala moštvo Levski Spartak iz Sofije s 66:58.

HOKEJ NA TRAVI

BOMBAY, 15. — Na mednarodnem turnirju v hokeju na travi v Bombayu so zabeležili naslednja izida:

Indija A - Italija	6:0 (1:0)
Nizozemska - Z. Nemčija	1:0 (0:0)

TENIS

KALKUTA, 15. — Sovjetski teniški igralec Metreveli se je uvrstil v polfinale mednarodnega turnirja v Kalkuti. Metreveli je namreč premagal indijskega teniškega igralca Ananda Amritraja s 6:1, 2:6, 8:6, 6:2.

SPDT bo organiziralo 1. februarja 1970 v Črnem vrhu nad Idrijo

4. zimske športne igre

zamejskih Slovencev za društva in posameznike.

Tekmovanja se bodo odvijala v naslednjih panogah:

SMUČANJE

a) člani in članice: veleslalom
slalom
tek na 2 km (samo člani)
b) začetniki in začetnice: veleslalom
tek na 2 km (samo začetniki)
c) naraščaj: veleslalom v kategorijah 1956 - 1958
1959 - 1960
1960 - 1963
č) sankanje (naraščaj)
d) ekipno tekmovanje naraščaja (od 3 do 5 tekmovalcev) v postavljanju sneženega moža. Tu lahko nastopajo le otroci rojeni l. 1960 ali mlajši.

Vpisovanje bo v ponedeljek, 26. januarja in v torek, 27. januarja od 19. do 21. ure na sedežu SSI v Trstu, Ul. Geppa št. 9-I.

Vpisnina znaša 300 lir za posameznika.

Organizator bo v izjemnih primerih sprejemal prijave tudi po 27. januarju, vendar bo v tem primeru znašala prijavnina 500 lir.

NAJBOLJŠE SMUČARKE SVETA NA POHORJU

Jutri in v nedeljo za «Zlato lisico»

Udeležba tekmovalk bo letos izredno kakovostna

MARIBOR, 15. — Na Pohorju je vse pripravljeno za veliko mednarodno FIS-I-A žensko smučarsko tekmovanje za «Zlato lisico». Tekmovanje je izredno pomembno, saj šteje za svetovni pokal in se ga bodo zato udeležile praktično vse najboljše smučarke sveta. Doslej so že zagotovile svoj nastop reprezentance Francije, Avstrije, ZDA, Italije, Švice, Z. Nemčije, Kanade, V. Britanije, Avstralije, Norveške, Japonske, Andore, Španije, Češkoslovaške, Sovjetske zveze, Bolgarije in Jugoslavije. Verjetno bo nastopila še katera reprezentanca, vendar do slej druge prijave še niso prispele.

Iz poimenskih prijav je razvidno, da bodo posamezne ekipe izredno kakovostne in lahko rečemo, da bo letošnja konkurenca na Pohorju presegla vse dosedanje. Številno zastopstvo bo imela zlasti Avstrija, ki je najavila prihod kar 16 tekmovalk, med katerimi bo tudi lanska svetovna prvakinja Gertrud Gabl, olimpijska zmagovalka Olga Pall in vrsta drugih odličnih tekmovalk.

Francozinje bodo imele na Pohorju 13 svojih predstavnic, med katerimi bodo tudi naslednja imena: Steurer, Famose, Mir, Laforgue, itd.

Od Američank bo startala tudi Judy Nagel, ki se je pred časom poškodovala in bo torej po presledku prvič nastopila.

Jugoslovanska reprezentanca bo seveda popolna. Tekmovalo bo 11 smučark, med temi pa bodo tudi Žurajeva, Cizejeva, Gazvoda itd.

Ni pa še točno znano, katere tekmovalke bo poslala Italija.

Danes so že pričeli prihajati prvi gostje in tekmovalke ter člani tehničnih vodstev. Ostali bodo prispeli še jutri, skoraj vsi pa prihajajo iz Badgasteina, kjer se je danes zaključilo veliko žensko tekmovanje.

Razpored tekmovanja za «Zlato lisico» bo naslednji:

PETEK
11.00 - 14.00 trening veleslaloma
19.00 otvoritev tekmovanja
20.30 sprejem za tekmovalce in članice

SOBOTA
09.00 ogled prog
11.00 veleslalom

NEDELJA
09.30 prvi slalom
12.00 drugi slalom
17.00 razglasitev rezultatov.

Organizatorji so povabili na prireditev številne goste, med temi tudi celotno slovensko vlado s predsednikom Stanetom Kavčičem na čelu.

Medtem, ko je večino drugih smučišč ogrozila odjuga, pa se Mariborčani ne boje za svoje tekmovanje: na Pohorju je namreč po odjugi pritisnil mraz, snežna odeja je zmrznila in tako organizatorji s snegom ne bodo imeli posebnih težav.

Tekmovanje bo predvidoma prenašala tudi jugoslovanska televizija.

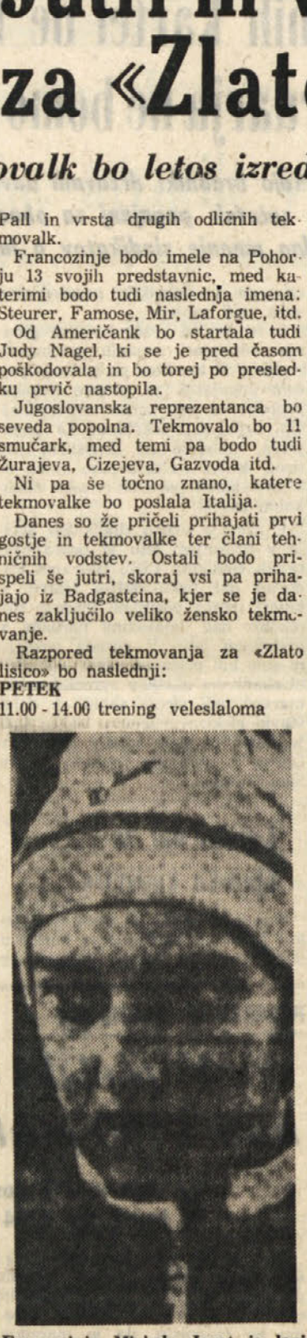

Francozinja Michele Jacot je lani na tekmovanju za «Zlato lisico» zmagala v veleslalomu. Bo letos ponovila lanski uspeh?

NOGOMET

LIMA, 15. — Jutri bo jugoslovansko nogometno moštvo Dinamo iz Zagreba igralo v Limi proti perujski državni reprezentanci. Peru bo letos nastopil na svetovnem prvenstvu v Mehiki in se zato tudi pripravlja na ta nastop.

• • •

CIUDAD MEXICO, 15. — Dragoceni pokal Rimet so izpostavili občinstvu v eni najbolj modernih trgovin Ciudad Mexico.

• • •

MILAN, 15. — Enajsto trofejo «Emilio Colombo» bodo letos podelili enajsterici Milana, ki je osvojila naslov svetovnega klubskega prvaka. Zlato kolajno pa so podelili motociklistu Giacomu Agostiniju, ki se je v tej sezoni izkazal na vseh svetovnih dirkališčih.

• • •

CAGLIARI, 15. — Znani nogometaš enajsterice Cagliari, Greatti, se je poškodoval v avtomobilskem incidentu. Zelo verjetno Greatti ne bo mogel nastopiti s svojo ekipo v nedeljo v prvenstveni tekmi proti LR Vicenza.

ATLETIKA

RIM, 15. — Italijanski zvezni atletski trener Giuseppe Dordoni je odpotoval v Jugoslavijo, kamor ga je povabila jugoslovanska zveza, da bi predaval na tečaju o hoji.

V MLADINSKI KOŠARKARSKI LIGI

Zmaga borovcev proti CGS tudi v povratnem srečanju?

Jutri, bodo mladinci Bora igrali proti CGS. V prvem delu prvenstva so «plavi» zmagali z 78:64. Ker pa je CGS v nedeljo premagal kar Italsider, ki vodi na lestvici, in se je tako povzpel na drugo mesto, lahko pričakujemo jutri zelo napeto in borbeno tekmo.

Za srečanje bo imel trener Lakovič na razpolago naslednje igralce: Sandi Pertot, Peter Starc, Valter Hrvatič, Martin Kralj, Stojan Hrvatič, Renato Stokelj, Mladen Škerlj, Danijel Zavadlal in Mladen Šare.

Košarkarska zveza je kasno sinoči obvestila vodstvo Bora, da je premaknila začetek tekme za pol ure nazaj.

Srečanje se bo tako začelo ob 18.30 in ne ob 19. uri, kot je bilo prvotno določeno.

• • •

Naraščajniki Bora bodo v nedeljo zaposleni ob 14. uri v telovadnici v Ul. della Valle v tekmi z močno ekipo Ricreatori. Ker je to moštvo praktično najmočnejše v naraščajniškem prvenstvu, bodo borovci skoraj gotovo klonili z veliko razliko v koših in tako tudi tokrat ne bodo imeli možnosti, da bi osvojili dve točki. Zato bomo lahko že zadovoljni, če bodo lepo zaigrali.

Postava Bora bo: Pavel Barazutti, Aleš Žetko, Milorad Vukotič, Adam Kapič, Marjan Nadlišek, Mauro Kosmina, Leonard Koren in Lucjan Derganc.

LIV

ODBOJKA

PRED TEKMO S PAGNINOM

V jutrišnjem nastopu računa Bor na zmago

Jutri čaka Borovo šesterko težak izpit. V telovadnici Ul. della Valle se bo pomerila z že dobro znanim Pagninom iz Padove. Borovci se pod vodstvom trenerja in igralca prof. Sergija Veljaka že več časa vestno pripravljajo na to srečanje. V ta namen so odigrali dve trening tekmi proti tržaški šesterki Triestine. Sodeč po izidih dvojnega spopada s tržaškimi prvoligasi lahko gledamo z optimizmom na jutrišnji dvoboj.

V sredo zvečer smo se odpravili na trening «plavih» in jim zastavili nekaj vprašanj.

«Če bo ekipa pokazala tako igro kot proti Triestini,» je dejal trener Veljak, «lahko računamo na zmago. Vsi smo se močno potrudili na treningih in jutri bomo dali vse od sebe, da bomo lahko strli odpor močnih nasprotnikov.»

Edi Plesničar: «Čeprav se zavedam, da bo jutrišnji nasprotnik trd oreh, sem prepričan v našo zmago.»

«Moštvo je v odlični formi,» je izjavil Žarko Uršič, «glede jutrišnjega izida pa ne bi hotel dati napovedi.»

Manj optimističen je bil Jožl Peterlin, ki je mnenja, da bodo gostje zmagali.

Klavdij Veljak, ki se je v Alessandrii dobro izkazal, misli, da bo jutrišnjo srečanje precej težavno, vsekakor pa bi morali naši odbojkarji le osvojiti ti dve dragoceni točki.

Igor Orel: «Zaradi vojaščine nisem odigral prvega srečanja s Pagninom, torej nasprotnike ne poznam. Lestvica pa jasno kaže, da gre za močno ekipo, ki bo tudi jutri skušala nadaljevati svojo zmagovito pot. Mislim pa, da bomo nasprotnika le ukanili.»

«Upam, da bo naša vestna priprava dala zaželene sadove,» je pripomnil Edi Starc.

Edi Vodopivec je mnenja, da bo zvesto Borovo občinstvo imelo glavno besedo pri izidu jutrišnje tekme.

Še mnenje Radovana Fučke: «Za nas bo ta tekma odlocilna za vstop v A ligo, zato bomo napeli vse sile, da to dosežemo.»

LERO

• • •

Pred začetkom srečanja bo vodstvo Bora pripravilo tudi manjšo slovesnost. Znanega tržaškega odbojkarja in trenerja Uča Jurkiča, dolgoletnega člana Bora in enega glavnih stebrov tega društva, bodo za njegove zasluge pri razvoju slovenske odbojke v zamejstvu in Bora samega, nagradili z zlato značko Bora, obenem pa mu bodo tudi podelili častno članstvo Bora.

Bo jutri Boru uspelo «blokirati» tudi šesterko Pagnina?

VOJNI ROMAN SLOVENSKEGA NARODA

Prežihov Voranc
DOBERDOB

33.

Črna vojska

Bataljon se je vrnil domov popolnoma izčrpan. Pred razhodom je bilo prečitano naslednje bataljonsko povelje:

«Zaradi današnjega zločinskega dogodka kaznujem ves bataljon, moštvo kakor tudi vse podčastnike ,z zaporom, dokler krivci ne bodo odkriti. S tem pa ne posegam v dolžnosti stotnijskih poveljnikov, da sami z lastnimi merami zasledujejo zadevo. Major Kuretič».

Sledil je molk, toda molk, poln tihega zadoščenja, ki je prevzemalo večino moštva. Po razhodu je Erdkönig ostal sam s svojim vodom.

«To bi si bili lahko prihranili...,» je dejal vojakom.

O dogodku tega dne se zvečer skoraj ni govorilo, le sem in tja so se srečavale skrivnostne oči posameznikov, ki so izražale presenečenje, strah, zakrknjenost ali pa tiho zadoščenje. Toda iz vseh oči se je bliskalo:

«Iz te žlobudre se ne bomo tako hitro izkopali...»

Toda usoda je odločila drugače.

XIV

Prihodnje jutro se je moštvo stotnije zelo slabe volje odpravilo na garnizijsko vežbališče. Vzrokov za to je bilo več. ponoči je bataljon imel alarm in moštvo je zaradi raznih pregledov izgubilo dobri dve uri spanca; imeli so pregled pušk, pregled rezervnih porcij, ki so jih dobili že pred kakimi tremi tedni, imeli so pregled monture in vseh ostalih vojaških rekvizitov. Pri tem seveda ni šel k vragu le počitek,

temveč je bilo tudi še drugih posledic za posameznike. Infanterist Maroš je bil dve uri navezan, ker ni imel nobene konzerve, Popovič je dobil dva dni poostrenega zapora, ker je imel zarjavelo puškino cev, Kalivoda pa, katerega so že v tretje zalotili, da ima čevlje obute na bose noge, se je odrezal najslabše. Dobil je dva dni samotnega zapora, čeprav se je zagovarjal, da mu zaradi znojenja takoj zgnijejo krpe. Podobno se je godilo tudi drugim štirim stotnijam.

Pod poveljstvom stotnika Fortisa je stotnija že petkrat zaporedoma v teku premerila razsežno vežbališče, pri čemer je bila opremljena s popolno opremo, z municijo, s krampi, z lopatami in drugimi potrebščinami. Telerhovca Hromada in Maroš sta nosila celo vsak po en ogromen kuhinjski kotel.

Premočena do zadnje niti, se je stotnija pravkar pripravljala, da se šestič požene čez vežbališče proti gozdiču pod bregom, od koder se je ravnokar vrnila, ko je bataljonski ordonanc v galopu prijezdil na vežbališče. Takoj nato je vseh pet stotnijskih poveljnikov staknilo glave. Nato je zadonelo povelje:

«Maršbataljon št. 100, takoj domov!»

Ordonanc je spet odvihral. Stotnik Fortis se je vrnil vidno spremenjenega obraza. Z votlim glasom je komandiral nastop stotnije. Častniki in podčastniki so stikali glave. Lajtnant Hergott je stegnil vrat, kakor bi gledal v kak prepad, frajtar Kopajnik pa si je z veliko ruto otri znoj s potnega čela. Moštvo je napeto opazovalo vse to početje. Ne da bi kdo šele razlagal, kaj se je zgodilo, je takoj zašumelo od ust do ust:

«Gremo... na fronto gremo...»

Bataljon je v četverostopih odhajal z vežbališča. Moštva se je polastila neka objestnost in ko je korakalo mimo posameznih vežbajočih oddelkov drugih čet garnizije, jih je pozdravljalo vedrih lic:

«Na svidenje, fantje, kadar boste že pripravljeni...»

«Na svidenje tam zunaj...»

Tvegana pesem je zabrnela v zrak. Vse je pozabilo na dogodek včerajšnjega dne in na njegove posledice. Nihče ni razveljavil bataljonske kazni, vendar je bil ta večer ves bataljon v mestu...

Odhod se je kljub temu zavlekel še za dva dni, ki sta bila polna raznih priprav. Vendar je bilo glavno mimogrede opravljeno in prosti čas so vojaki porabili za pisanje pisem svojim domačim ali pa za pohajkovanje. Disciplina je vidno popustila in v barakah je zavladalo praznično razpoloženje. Kolikor je še bilo nestrpnosti med raznimi skupinami, je ponehala in nadomestila jo je prijaznost. Posebno bliski zanesljivci so postali prijazni.

Splošni radovednosti, na katero fronto bo bataljon odrinil, je na mah zadostilo bataljonsko povelje, naj se priglasijo vojaki italijanske narodnosti. Italijanov je pri celem bataljonu bilo le dober ducat, pri stotniji pa ni bilo nobenega. Toda ko je četovodja naznanil povelje, je infanterist Zega brez premisleka zavpil: «Tukaj!»

Četovodja ga je nejeverno pogledal:

«Vi pa vendar niste Italijan!»

«Italijan, Italijan!» je hlastno trdil Zega.

Amun in Štefanič sta ga strmeč gledala.

«Beži, beži, ti pa Lah?» mu je skoraj sovražno oponesel prvi.

Zega se je namreč dotlej izdajal za Slovenca.

Toda Zega je bil kakor spremenjen:

«Jaz sem, kar hočem, kaj briga druge!» je vpil razdražen.

Pustili so ga v miru in Erdkönig ga je zapisal za Italijana. Tovariši brez razlike narodnosti so ga grdo gledali, Slovenci so mu pa naravnost zamerili. Demark se je glasno jezil:

«Ko bi bil res Italijan, bi človek nič ne rekel. Ko pa očitno ni...»

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST - UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 - Poštni predal 559 - PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 - UPRAVA: TRST - UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 - Telefon 37-338, 95-823 - NAROČNINA: mesečno 950 lir — vnaprej, četrtletna 2.700 lir, polletna 5.200 lir, celoletna 9.600 lir, letna naročnina za inozemstvo 15.500 lir, SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) - Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 - Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani - 501-3-270/1 - OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir - Mali oglasi 50 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst.